

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว
อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ชนะพันธ์ ปันปวงชนม์

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองรายงานการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

ชื่อเรื่อง

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

โดย

ชนะพันธ์ ปันปวงชนม์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

WVC

(อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา)

วันที่ 17 เดือน 10 พ.ศ. 57

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล)

วันที่ 17 เดือน 10 พ.ศ. 57

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์)

วันที่ 17 เดือน 10 พ.ศ. 57

ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล)

วันที่ 17 เดือน 10 พ.ศ. 57

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จาดูพงศ์ วาฤทธิ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 18 เดือน 10 พ.ศ. 57

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ท่าน อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล อาจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์ กรรมการที่ปรึกษา ซึ่งท่านกรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ในการแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยดีตลอดมา และขอไว้อาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล ผู้ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ นักศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ ประชาชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหาร และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้ให้โอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัด เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบ แบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณความดีและประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเป็นเครื่อง สักการบูชา คุณบิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีอุปการคุณที่ได้ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ ข้าพเจ้าทุกท่านด้วยดีเสมอมา

ชนะพันธ์ ปันปวงชนม์

กรกฎาคม 2557

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการ	7
แนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมาภิบาล	12
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	22
ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
กรอบแนวคิดการวิจัย	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
รูปแบบการวิจัย	45
สถานที่ดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การทดสอบเครื่องมือ	47
การทรวรรวมข้อมูล	47
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	48

บทที่ 4 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

49

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการบริหาร

ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม

จังหวัดเชียงใหม่

52

บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล

80

สรุปผลการวิจัย

80

อภิปรายผลการวิจัย

89

ข้อเสนอแนะ

102

บรรณานุกรม

108

ภาคผนวก

109

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

110

ประวัติผู้วิจัย

123

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	55
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	55
3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	56
4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการวางแผน	58
5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการบริหารจัดการองค์การ	61
6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการบริหารจัดการเจ้าหน้าที่	64
7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการสั่งการ	68
8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการประสานงาน	70
9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการรายงาน	73
10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการบริหารจัดการงบประมาณ	76
11 ภาพรวมของกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตามทัศนคติของประชาชน	78

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

44

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดยคณะราษฎร ซึ่งนำโดย พันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดในการเมืองการปกครองของไทย เพราะเป็นการเปลี่ยนจากระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบการปกครองโดยรัฐธรรมนูญมีเป้าหมายจะสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นหลักในการปกครอง เมื่อคณะราษฎรทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สำเร็จแล้ว ก็มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. 2475 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกแม้จะเป็นกฎหมายที่ใช้ชั่วคราวก็ตาม และหลักจากนั้นประเทศไทยก็ปกครองโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักมาโดยตลอด แม้จะมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญบ้างก็เป็นการชั่วคราวครั้งชั่วคราว ในที่สุดก็ต้องมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาทดแทนเสมอไป คงกล่าวได้ว่า การปกครองของไทยนั้นพยายามที่จะยึดหลักการปกครองโดยกฎหมาย คือ ให้มีบทบัญญัติกฎหมาย กติกาที่แน่นอนเป็นแนวทางในการปกครอง การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และวางแผนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมา ซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝน ให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป (สาคินิตย์ บุญชู การพัฒนาชุมชน, 2527: 40)

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดมาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละช่วงเวลา ซึ่งปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การปกครองท้องถิ่นไม่สามารถอำนวยประโยชน์ให้กับประชาชนได้

อย่างเต็มที่ตามวัตถุประสงค์ในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์หลักในการปกครองท้องถิ่น คือการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง โดยมีตัวแทนของประชาชนในรูปของกรรมการชุมชนที่ทำหน้าที่แทนประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า “หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักธรรมรัฐ ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” ซึ่งหมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม นั้นไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษย์เป็นพันๆ ปี ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหา ข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วยหลัก 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นั้นเป็นสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรให้เกิดการพัฒนาได้ เช่นเดียวกันการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนกันย่อมทำให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นเช่นกัน(สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา, 2547: 101)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว เดิมอยู่ในพื้นที่การปกครองของอำเภอเมืองเชียงใหม่ ต่อมาได้โอนอยู่ในการปกครองของอำเภอแมริม เมื่อปี พ.ศ. 2483 และได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็น “ตำบลเหมืองแก้ว” และได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตามประกาศลงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2539 องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการพยายามในการจัดการทั้งทรัพยากรบุคคลและพนักงานฝ่ายต่างๆ อยู่เสมอ แต่ในขณะเดียวกันอดีตที่ผ่านมาก็ยังมีความปัญหาด้านบุคลากรอยู่บ้างเกี่ยวกับเรื่องของการบริหารงานก็ต้องมีบุคลากรที่บริหารงานที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมด้วย แน่นอนที่สุดว่าการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกที่ล้วนต้องมีความปัญหาในองค์กรทุกองค์กร อาทิ เช่น ปัญหาขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอต่อหน่วยงาน และปัญหาที่มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณต่อการบริหารงานในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในหน่วยงาน เป็นต้น พอนำหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วยหลัก 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้บริหารงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี

ดังนั้น จากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ นั้นมีมาตรฐานในการบริหารจัดการทรัพยากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นอย่างดี อันนำมาซึ่งความสุขของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล การมีคุณธรรมและ จริยธรรม การมีเสรีภาพ การแก้ไขปัญหาความยากจนให้ประชาชนมีรายได้โดยให้ทุกชุมชน รวมกลุ่มทำสินค้าตามที่ตนเองถนัดในแต่ละท้องถิ่นแล้วจัดการสิ่งแวดล้อม ในการดำรงชีพที่ดี มี คุณภาพ และเศรษฐกิจมีความรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการ บริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมี ส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า จะเกิดการพัฒนาระบบการบริหารท้องถิ่นและจะ มีแนวทางในการบริหารอย่างไรเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จของการบริหาร จัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัด เชียงใหม่ และนำไปสู่การเสริมสร้าง พัฒนาความเข้มแข็งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

คำถามการวิจัย

เพื่อให้การศึกษามีความชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของงานวิจัยผู้วิจัยได้ตั้ง โจทย์หรือคำถามการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการนำการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การหรือไม่อย่างไร
2. ประชาชนในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มี ทักษะคติต่อการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วตามหลักธรรมอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษามีกรอบของการศึกษาเพื่อนำไปสู่ผลของการศึกษาที่ จะได้รับอย่างตรงเป้าหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับคำถามการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิ บาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตพื้นที่การศึกษาที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่ผลของการศึกษาที่จะได้รับอย่างตรงเป้าหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. **ขอบเขตพื้นที่** การศึกษาครั้งนี้ใช้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่
2. **ขอบเขตประชากร** สำหรับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว โดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 373 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังว่าผลการวิจัยจะออกมาจะสามารถนำมาให้ประโยชน์ได้จริง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับไว้ดังนี้

1. ได้ทราบถึงลักษณะการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วที่มีการบริหารองค์การตามหลักธรรมาภิบาล
2. ได้ทราบถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว
3. ข้อค้นพบจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคล คณะบุคคลที่มีความสนใจและมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรในรูปแบบอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนท้องถิ่นอื่นๆ ในการนำไปประยุกต์ใช้ทางด้านการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาและเกิดความเข้มแข็ง

นิยามศัพท์

การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่

การวางแผน หมายถึง การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่ และขั้นตอนของการ

วางแผนที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทาง โดยยึดระเบียบของการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกภาคส่วน มีการเปิดเผยข้อมูล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนทุกขั้นตอน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำและประเมินผลแผน เข้ามาร่วมรับผิดชอบในการกำหนดกิจกรรม/โครงการ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนารายปีและโครงการต่างๆที่อยู่ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว พิจารณาจากความคุ้มค่าและประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

การจัดการองค์กร หมายถึง การกำหนดโครงสร้างและจัดแบ่งสายงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ที่มีการนำระบบบริหารจัดการที่มีหลักความโปร่งใส

การจัดการบุคคล หมายถึง การจัดการบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ยึดหลักธรรมาภิบาล มีกระบวนการบริหารจัดการที่ผู้ร่วมงานภาคภูมิใจในเนื้องาน ที่มีหลักการความรับผิดชอบต่อ

การอำนวยความสะดวก หมายถึง การช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ กระทำกับผู้ได้บังคับบัญชา ประกอบด้วย การตัดสินใจ การสั่งการ การชูงใจ การสร้างขวัญและกำลังใจ การประสานงาน และการสื่อสารที่ยึดหลักธรรมาภิบาลที่มีการนำหลักคุณธรรมมาใช้

การประสานงาน หมายถึง การจัดระเบียบการทำงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอกขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ยึดหลักธรรมาภิบาล ที่มีการนำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้

การรายงานผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การอธิบายรายละเอียดผลการดำเนินงานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงขั้นตอนการทำงาน การประสานงานกับบุคคลอื่น และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ผลการดำเนินงาน ที่บรรลุตามมาตรฐานของวัตถุประสงค์

การงบประมาณ หมายถึง แผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของหน่วยงานที่แสดงออกมาในรูปของค่าใช้จ่ายในช่วงเวลาใดช่วงเวลานึง

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักในการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานที่ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรและประชาชนในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ และด้านหลักความคุ้มค่า

ด้านหลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารงานตามกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความถูกต้อง ความดีงาม มีการกระจายอำนาจการพัฒนามูลฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ไม่มี

การเลือกปฏิบัติ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ธรรมคำให้บุคลากรยึดถือหลักความชอบธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม

ด้านหลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรยึดมั่นความถูกต้องดีงาม สร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีเสถียรภาพ ทุกคนสามารถอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขด้วยความมีระเบียบวินัย

ด้านหลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีการเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ บุคลากรและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง มีกระบวนการให้บุคลากรสามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

ด้านหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม รับรู้การวางแผนการปฏิบัติงาน การประเมินผลงานและเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและมีพลังในการทำงานร่วมกัน

ด้านหลักความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรและผู้บริหารใส่ใจต่อปัญหาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผลของการปฏิบัติหน้าที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้และสร้างความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย

ด้านหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม การปฏิบัติงานต่าง ๆ ต้องมีความรวดเร็ว มีคุณภาพ ธรรมคำให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของงาน

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว โดยมีเป้าหมาย ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมการบริการสาธารณะและการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเมืองท้องถิ่นของตนอย่างทั่วถึงและตรงกับความต้องการและความจำเป็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงขอนำเสนอเนื้อหาสาระตามลำดับดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการ
2. แนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมาภิบาล
3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คำราทางวิชาการของนักวิชาการหลากหลายท่านจึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของการบริหาร

คำว่า “บริหาร” มาจากคำว่า Administration มีความหมายเหมือนกับคำว่า Management ฉะนั้น จึงมีการใช้ทั้งสองคำนี้ในลักษณะเดียวกัน แต่คำว่า Management มักจะใช้ในการบริหารองค์การหรือหน่วยงานที่มุ่งในด้านผลกำไร แต่การบริหารงานในวงการศึกษหรือการบริหารงานโครงการสุขภาพในสถานศึกษานั้นมิได้มุ่งหวังผลกำไรหรือขาดทุนจึงใช้คำว่า Administration จึงจะเหมาะสมที่สุด การบริหาร (Administration) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ การบริหารงานที่สำคัญจะนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ในองค์กรซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์กรใด ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิต ของมนุษย์ในสังคม มีนักบริหาร นักวิชาการ และนักศึกษามากมายหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายทัศนะ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2537: 26) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า ภาระหน้าที่ของผู้นำของกลุ่ม ซึ่งจะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคน และวัสดุสามารถประสานเข้าด้วยกันเพื่อร่วมกัน

ทำงานเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้ และขณะเดียวกันจะต้องจัดการนำองค์กรให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2525: 13) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคลร่วมกันกำหนดขึ้น โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรชนิดต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

บรรจบ เนียมมณี (2523: 261) ให้ความหมายว่า การบริหารคือ กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลายๆ อย่างร่วมกัน โดยประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
3. ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกันเด่นชัด
4. วัตถุประสงค์นั้นๆ ต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมกระทำการ

ศิรินาถ นันทวัฒน์ภิรมย์ (2547: 37) ได้ให้ความหมายของการการบริหารว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่มีบทบาทหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานอื่น ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงาน สถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุธี สุทธิสมบุญและสมาน รังสิโยภักย์ (2536: 12) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการปฏิบัติงาน (Method) เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

สมคิด บางโม (2545: 61) ได้สรุปว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึง ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์กรและนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า คำว่า การบริหาร ได้ครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ เป้าหมาย บุคลากร และทรัพยากรต่างๆ การบริหารจัดการเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งในทางสังคมศาสตร์ที่นำเอาหลักการและทฤษฎีต่างๆ ทางมานุษยวิทยา สังคมวิทยา จิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ ไม่ใช่ศาสตร์อย่างเดียวและยังต้องใช้ศิลปะเข้าควบคู่ไปด้วยคือต้องสามารถประยุกต์ความรู้ต่างๆ ทางการบริหารให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นจริง และการบริหารนั้นจะครอบคลุมถึงหน้าที่การบริหารอันประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การมอบหมายงาน การรายงานและการงบประมาณนอกจากนี้องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจะประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ที่แน่นอน ทรัพยากรในการบริหาร การประสานระหว่างกันและประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการทำงาน

องค์ประกอบของการบริหาร

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารตำราทางวิชาการของนักวิชาการหลากหลายท่านจึงได้ประมวลผลองค์ประกอบของการบริหารมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

สมคิด บางโม (2545: 62) ได้อธิบายองค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อการจัดการ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่แน่นอน กล่าวคือ จะต้องรู้ว่า จะดำเนินการไปทำไม เพื่ออะไร และต้องการอะไรจากการดำเนินการ เช่น ต้องมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการ หรือในการผลิตต้องรู้ว่าผลิตเพื่อใคร ต้องการผลตอบแทนเช่นใด ถ้าหากไม่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แล้วก็ไม่มีความหมายที่จะบริหารการดำเนินงานต่างๆ จะไม่มีผลสำเร็จ เพราะไม่มีเป้าหมายกำหนดไว้แน่นอน

2. ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ วัตถุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงาน รวมไปถึงความสามารถในการจัดการ ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ 4Ms คือ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และความสามารถในการจัดการ (Management) หรือ 6Ms ที่มีเครื่องจักร (Machine) และตลาด (Market) เพิ่มเข้ามาซึ่งในปัจจุบันมีความจำเป็นมากขึ้น

3. มีการประสานงานระหว่างกัน หรือเรียกได้ว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน กล่าวคือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมทั้งทรัพยากรในการบริหารทั้ง 4Ms หรือ 6Ms ดังกล่าว จะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน หรือกล่าวได้ว่าจะต้องมีระบบของการทำงานร่วมกันและที่เกิดขึ้นจริงๆ ด้วย การนำปัจจัยทั้งหลายเบื้องต้นมาไว้ร่วมกันแล้วไม่เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ไม่เกิดความสัมพันธ์ ระหว่างกัน การบริหารก็จะไม่เกิดขึ้น

4. ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารงานนั้นสิ่งที่วัดผลสำเร็จของงานว่าบรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ขององค์การก็คือ ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึงความสามารถขององค์การ ในอันที่จะบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การในการใช้ทรัพยากรขององค์การที่มีอยู่ระยะสั้น โดยเปรียบเทียบกับปัจจัยนำเข้าและค่าใช้จ่ายกับปัจจัยนำออก และรายได้ขององค์การ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหาร 1. จะต้องมีความชัดเจนในการดำเนินงาน 2. ต้องมีทรัพยากรที่มีคุณภาพและใช้อย่างคุ้มค่า 3. มีการติดต่อประสานงานตลอด 4. มีการวัดผลและประเมินผล

กระบวนการของการบริหาร

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการของการบริหารที่เกี่ยวข้องด้านทางวิชาการของนักวิชาการหลากหลายท่านจึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กูลิค และเออร์วิค (Luther H. Gulick and Lyndall Urwick) ได้กล่าวถึง กระบวนการในการบริหารงาน ซึ่งได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการ ซึ่งเรียกย่อ ๆ ว่า “POSDCORB” กระบวนการบริหารนี้ได้สรุปไว้ในหนังสือ “Papers on the Science of Administration” ในปี ค.ศ. 1936 โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงานการจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากรอื่น ได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน
3. การอำนวยการ (Direction) หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจ และการสั่งการในกิจการต่างๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะทั่วๆ ไป และในลักษณะเฉพาะ ตลอดจนการให้คำแนะนำและการควบคุมการปฏิบัติงาน
4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การร่วมมือในการปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ ให้ประสานสอดคล้องกันและกลมกลืนกัน
5. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของกิจการในหน่วยงาน
6. งบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายให้รอบคอบ และรัดกุมรวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การทำบัญชี

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (2551: 64-72) กล่าวถึง กระบวนการการบริหารควรประกอบด้วย 10 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้เป็นการล่วงหน้า โดยเกี่ยวกับการคาดการณ์ (Forecasting) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Objective) การพัฒนากลยุทธ์ (Develop strategies) ในการวางแผน ซึ่งต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน
2. การจัดการ (Organizing) หมายถึง การพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้งานต่างๆ สามารถดำเนินไปโดยมีการประสานงานกันอย่างดี
3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานให้เหมาะสมตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ

4. การตัดสินใจ (Decision) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการที่จะตัดสินใจ แยกแยะและวิเคราะห์ออกมาให้ได้ว่าในการทำงานจะต้องมีการตัดสินใจในเรื่องใดบ้าง

5. การสั่งการ (Directing) หมายถึง การศึกษาวิธีการวินิจฉัยสั่งการ รวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนคิดปะในการบริหารงานที่จะทำให้การทำงานประจำวันของเจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นไปด้วยดี

6. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การร่วมมือประสานงาน เพื่อการดำเนินการเป็นไปด้วยดี และราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะทำการประสานงานดีขึ้น และดำเนินการแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

7. การร่วมมือประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานให้ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายมีความเข้าใจในงาน เข้ามาร่วมทำงานกันอย่างพร้อมเพรียงกัน ข้อตกลงที่สำคัญยิ่งของการประสานงาน คือ ความร่วมมือ ซึ่งเป็นเรื่องของ “จิตใจ”

8. การสื่อข้อความ (Communicating) หมายถึง การผ่านข่าวสารข้อมูลและความเข้าใจ เพื่อที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการ

9. การรายงานผล (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงาน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ (Public Relation) แจ้งให้ประชาชนทราบ ซึ่งโดยทั่วไปการรายงานจะหมายถึงวิธีการของสถาบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถาม ผู้บังคับบัญชาผู้ร่วมงาน ความสำคัญของการรายงานนั้นจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

10. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การงบประมาณ โดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณ และการเงินตลอดจนการใช้งบประมาณในการควบคุมงาน

สรุปได้ว่า การบริหารงานตามกระบวนการการบริหรนั้นประกอบไปด้วย 1.การวางแผน 2.การจัดหน่วยงาน 3.การอำนวยการ 4.การประสานงาน 5.การประเมินผล 6.การงบประมาณ เพื่อให้งานที่กำหนดขึ้นให้มีความสอดคล้องต่อความต้องการในองค์กร

แนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมาภิบาล

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตำราทางวิชาการของนักวิชาการหลากหลายท่านจึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของธรรมาภิบาล (Good Governance)

ประเวศ วะสี (2546: 17-24) ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมที่มีความถูกต้อง เป็นธรรม โดยรัฐและธุรกิจต้องมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ ถูกตรวจสอบได้และภาคสังคมเข้มแข็ง ธรรมรัฐแห่งชาติ หมายถึง การที่ประเทศมีพลังขับเคลื่อนที่ถูกต้อง เป็นธรรมโดยทางสังคมเพื่อสร้างพลังทางสังคม (Social Energy) เพื่อนำสู่การแก้ปัญหาของประเทศชาติ ก่อให้เกิด “ธรรมรัฐแห่งชาติ” การที่สังคมประกอบด้วยภาคสำคัญ ๆ 3 ภาค คือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เมื่อพิจารณาถึงธรรมาภิบาลก็จะรวมถึง ความโปร่งใส ความถูกต้องของสามภาคดังกล่าว ธรรมาภิบาล จึงเป็นเสมือนพลังผลักดันที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาของประเทศชาติ

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542: 18) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance หมายถึง ระบบ โครงสร้าง และกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่างๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข

ธีรยุทธ บุญมี (2541: 1) เป็นผู้บัญญัติคำ Good Governance ว่า “ธรรมรัฐ” กล่าวว่า ธรรมรัฐเป็นกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน ภาคประชาชน ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ และยังได้เสนอว่าธรรมรัฐแห่งชาติเป็นยุทธศาสตร์ที่ถูกต้อง ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาติ แนวทางที่ถูกต้องคือทางสายกลาง คือการพึ่งพาตนเอง และเสริมปัญญาไทย ธรรมรัฐแห่งชาติเป็นการเคลื่อนไหวอย่างมีพลังขององค์กรท้องถิ่น ประชาคม ชุมชน เพื่อเข้าใจปัญหาพึ่งพาตนเอง ช่วยตนเอง ปฏิรูปตนเองขณะเดียวกันก็เพื่อความเข้มแข็งที่จะตรวจสอบสิ่งที่ไม่ดีไม่งามได้อย่างจริงจัง รูปแบบธรรมรัฐแห่งชาติก็คือ การยกระดับกระบวนการความสัมพันธ์ความร่วมมือของส่วนต่างๆ ในสังคม อันได้แก่ ภาครัฐ ภาคสังคม และเอกชน สถาบันสำคัญๆ ของประเทศ คือชุมชน ประชาคม ภูมิภาคและระดับชาติ ในลักษณะเป็นรูปธรรม มีพลัง

จากการศึกษาความหมายของธรรมาภิบาล สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ถูกต้องและเป็นธรรม โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทุกระดับให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ก่อให้เกิดพลังการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาสังคมไทยไปสู่ประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลอย่าง

แท้จริงตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นอย่างมั่นคงยั่งยืน และมีเสถียรภาพ ซึ่งต่อไปจะได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

ที่มาธรรมาภิบาล

จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจซึ่งเกิดขึ้นและขยายตัวอย่างรวดเร็วในเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ค.ศ. 1997 หรือ พ.ศ.2540 ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำดังกล่าว อันมีสาเหตุหลักมาจากความอ่อนแอ รวมทั้งขาดการบริหารจัดการที่ดีของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นผลส่งให้รัฐบาลไทยต้องยื่นหนังสือเจตจำนง (Letter of Intent) เพื่อขอกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ซึ่งในการอนุมัติเงินกู้ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศในหนังสือเจตจำนงฉบับที่ 1 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2540 นั้น ปรากฏเงื่อนไขที่สำคัญ คือรัฐบาลไทยต้องสร้างหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ในทำนองเดียวกันกับการขอกู้จากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) หลักธรรมาภิบาล จึงแทรกผ่านเข้ามาในประเทศไทย ผ่านการกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้บรรเทาวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในขณะนั้น จุดเริ่มต้นของแนวคิดธรรมาภิบาลในประเทศไทย เกิดจากเหตุผลของความจำเป็นอันเนื่องมาจากปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและรัฐบาลไทยจำเป็นต้องรับแนวคิดจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียโดยตรง

ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเรื่องที่ได้รับการกล่าวถึงมานานแล้วในสังคมตะวันตก แต่นับว่าได้มีการกล่าวถึงกันอย่างจริงจังในประเทศแถบเอเชียตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อไม่นานมานี้ทศวรรษที่ผ่านมา โดยธรรมาภิบาล เป็นทั้งแนวความคิด หลักการพื้นฐานและวิธีการปฏิบัติงานหรือการบริหารงาน เช่นที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ทัศนะไว้ว่าธรรมาภิบาลนั้น เป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นหลักการอันมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงาน หากแต่เป็นหลักการทำงานสำหรับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยองค์การเหล่านี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกรอบคิดและแนวทางในการบริหารจัดการ ภายใต้อคติความคาดหวังว่าจะก่อให้เกิดผลท้ายสุดให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเป็นธรรม ความสุจริตโปร่งใส ความคุ้มค่าเงิน และอื่นๆ อันเชื่อว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่สภาพแห่งการพัฒนาขององค์กรและสังคมประเทศชาติอย่างยั่งยืน

แม้ว่าหลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาลจะได้รับการกล่าวถึงแตกต่างกันไปบ้างแล้วแต่ วัตถุประสงค์ขององค์การที่นำมาใช้และหลายภาคส่วน โดยเฉพาะนักวิชาการได้นำเสนอให้เห็นอย่างหลากหลาย เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การมุ่งฉันทามติหรือฉันทานุมัติของประชาชนการมีความรับผิดชอบ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ความเท่าเทียมเสมอภาคกันโดยคำนึงถึงคนทุกกลุ่มหรือที่เรียกกันว่า พหุภาคี ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นต้น แต่ในประเทศไทย ได้มีการยอมรับ ธรรมาภิบาลในองค์ประกอบสำคัญรวม 6 ประการ ซึ่งได้รับการบัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

แนวคิดธรรมาภิบาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 แนวคิดธรรมาภิบาลได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของระบบการเมืองไทยในเวลาต่อมา กล่าวคือการปฏิรูประบบการเมืองโดยการร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 มีสาระสำคัญที่มุ่งพยายามสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับสังคมไทย โดยการสร้างช่องทางใหม่สำหรับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและประชาสังคม เน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐมากขึ้น รวมทั้งการประกันและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน และส่งเสริมภาครัฐให้มีการบริหารการปกครองที่โปร่งใส สามารถถูกตรวจสอบโดยประชาชนมากขึ้น จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้วางรากฐานที่สอดคล้องกับหลักการของธรรมาภิบาลหรือธรรมาภิบาล

สถาบันพระปกเกล้า ได้เสนอไว้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2540 ได้สร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ “Good Governance” โดยมีเป้าหมายร่วมกันอยู่สามประการ ประกอบด้วย

ประการแรก การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result –based Management-RBM) เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามที่ประชาชนต้องการ มีความโปร่งใสในการตัดสินใจและกระบวนการทำงาน ให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการทำงาน รวมทั้งการประหยัด มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล รับผิดชอบต่อผลงานนั้น แทนการเน้นทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย และวิธีการเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้องค์ประกอบของการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ที่สำคัญได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายองค์กร การกำหนดตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายและผลการปฏิบัติงาน (Performance Indication and

Result Area Determination) การจัดทำข้อตกลงเพื่อให้อำนาจ (Performance Agreement) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology System) การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง (Continuous improvement) การวัดและประเมินผลงาน (Performance Measurement and Evaluation) การจัดวางกลไกการตรวจสอบ (Accountability Mechanism)

ประการที่สอง การปรับเปลี่ยนบทบาทการทำงานของภาครัฐ โดยเน้นงานในหน้าที่หลักของภาครัฐ ซึ่งได้แก่การกำหนดนโยบายที่มองการณ์ไกล การบังคับใช้กฎหมายที่ให้ความเสมอภาค เป็นธรรม และการบริหารอย่างเป็นอิสระ มีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดำเนินการ

ประการที่สาม การบริหารแบบพหุภาคี ได้แก่ การบริหารที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ตัดสินใจ หรือร่วมปฏิบัติงานโดยไม่ผูกขาดหรือรวมศูนย์อำนาจ

แนวคิดธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนส่งเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ ภัยอันตราย ที่อาจจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกปัจจุบัน

แนวคิดธรรมาภิบาลในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ก่อนหน้าที่จะมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 นี้ ประเทศไทยได้รับเอาแนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมาใช้ในระบบราชการโดยปรากฏในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ซึ่งได้นิยามธรรมาภิบาลไว้ว่า เป็นหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการ โดยมีรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการทำงาน ที่หากได้มีการนำมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐแล้ว จะเกิดการนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ธรรมาภิบาลตามระเบียบฉบับนี้ มีองค์ประกอบสำคัญ 6 กรอบ อันสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 ซึ่งเป็น

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ระบุความหมาย ธรรมนูญบาล หมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาค
ประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกัน
อย่างสงบสุข มีความรู้รัก สามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็น
ส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะ
วิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และ
ความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน”

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (2542) ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้ สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้

1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในทางถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานของทุกองค์กร ให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทย มีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์

แนวคิดธรรมาภิบาลของกระทรวงมหาดไทย คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และยังได้มีการกำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขึ้น ซึ่งมีผลใช้บังคับ

ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 ที่ทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติ และต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติ ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดกลยุทธ์ของภาครัฐ ในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้น โดยต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้าง และกระบวนการทำงานของหน่วยงาน และกลไกบริหารภาครัฐ ให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส เชื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถนะสูงในการนำการบริการของรัฐ ที่มีคุณภาพ ไปสู่ประชาชน มุ่งเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน และสามารถร่วมทำงานกับประชาชน และภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น โดยเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ทำความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการของระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พร้อมทั้งเร่งรัดดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบการบริหารภาครัฐ ในขณะเดียวกันเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง กำหนดแผนการสร้าง ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการ และรายงานผลการดำเนินการใน รอบปีต่อคณะรัฐมนตรี และต่อไปจะได้นำกล่าวถึงแนวคิดธรรมาภิบาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

แนวคิดธรรมาภิบาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ใน ส่วนบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นมีสาระสำคัญ มุ่งการขยายอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาท ชัดเจนและกว้างขวางขึ้น พร้อมทั้งการทำให้เกิดดุลยภาพระหว่างการค้ากับดูแลองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นและความเป็นอิสระ โดยเป็นการพัฒนาระบบการดำเนินงานและบริหารงานภายใน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการเปิดพื้นที่ให้แก่ประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคม ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถทำให้ การเมืองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีคุณธรรม จริยธรรม

แนวคิดธรรมาภิบาลตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการประเทศ มุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับการ เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล ให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนิน ชีวิตในสังคมไทย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลุกฝังจิตสำนึก ค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตย

และธรรมาภิบาลแก่เยาวชน และประชาชนทุกระดับอย่างต่อเนื่องจริงจัง เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง พร้อมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน ให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ ให้ประชาชนตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นธรรม สร้างความสมดุล และโปร่งใส ในขณะที่เดียวกันสร้างภาวการณ์ที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล เน้นการบริการ แทนการกำกับควบคุม และทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจด้วยการปรับบทบาทโครงสร้าง และกลไกการบริหารจัดการภาครัฐและรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ลดการบังคับควบคุม มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชน เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยพัฒนาศักยภาพและกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ท้องถิ่นมีบทบาท สามารถรับผิดชอบในการบริหารจัดการสาธารณะ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล โดยมีมาตรการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจเอกชนทั้งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และธุรกิจเอกชนทั่วไปเป็น “บรรษัทภิบาล” เพิ่มขึ้น นอกจากนี้มีการปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบและขั้นตอนกระบวนการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างความสมดุลในการจัดสรรประโยชน์จากการพัฒนา ด้วยการเปิดโอกาสให้ภาคีและกลุ่มต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและตรากฎหมาย เพื่อประสานประโยชน์ของภาคส่วนต่าง ๆ ให้เสมอภาคและมีความสมดุล และเสริมสร้างความมั่นคง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศสู่คุณภาพและความยั่งยืน โดยการพัฒนาศักยภาพ บทบาท และภารกิจของหน่วยงานด้านการป้องกันประเทศ ความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในทุกระดับ ซึ่งต่อไปจะได้กล่าวถึงแนวคิดธรรมาภิบาลตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารจัดการประเทศสู่ความยั่งยืน

แนวคิดธรรมาภิบาลตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารจัดการประเทศสู่ความยั่งยืน การเสริมสร้างธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการที่ดี มีเป้าหมายที่มุ่งสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกภาคส่วนในสังคม โดยการกระจายผลการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กระจายสู่ทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ “ธรรมาภิบาล” ยังมีบทบาทความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงโดยตรงกับความเป็นประชาธิปไตย โดยมีผลการศึกษาที่บ่งชี้และยอมรับในระดับสากลว่า ประเทศที่มีการบริหารการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงและมีเสถียรภาพเพิ่มขึ้น จะเสริมสร้างให้ธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นตามไปด้วยในอัตรา 1 ต่อ 3 เท่า ซึ่งความ

เป็นประชาธิปไตยที่เพิ่มขึ้นนี้ ย่อมจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของระดับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

สำหรับแนวคิดเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดี” หรือ “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) และบทบาทของการบริหารจัดการที่ดีในการเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนเริ่มปรากฏชัดและได้รับความสำคัญจนถูกกำหนดเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาประเทศ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยยังคงได้รับความสำคัญต่อเนื่องจนถึงช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ในยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี ความพยายามตลอดช่วงเวลาเกือบ 1 ทศวรรษที่ผ่านมา ยังไม่ส่งผลให้ระบบบริหารจัดการประเทศปรับเปลี่ยนไปสู่ทิศทาง “การบริหารจัดการที่ดี” อย่างชัดเจนมากนัก การปรับเปลี่ยนมุ่งในเชิงรูปแบบ แต่ยังไม่พัฒนาการปฏิบัติทิศทางการพัฒนาประเทศนำไปสู่ความไม่สมดุลภายในสังคมมากขึ้นตามลำดับ ระบบบริหารจัดการโดยรวมซึ่งเป็นกลไกที่มีขนาดใหญ่ ยังมีความซับซ้อน และมีการรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจอยู่ในส่วนกลาง กลไกการบริหารจัดการในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นยังไม่สามารถทำหน้าที่จัดบริการให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่ากระบวนการและกลไกการบริหารจัดการโดยรวมยังขาดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาที่ลดความเหลื่อมล้ำ ลดความไม่สมดุล และเสริมสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งยังคงมีเงื่อนไขข้อจำกัดหลายเรื่องทั้งที่เป็นเงื่อนไขจากภายในและภายนอกประเทศ

ดังนั้นการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการประเทศอย่างแท้จริง จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะธรรมาภิบาลจะเป็นปัจจัยเสริมให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีลักษณะเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม การพัฒนาภายใต้เศรษฐกิจเสรีนิยม มีความเป็นธรรมให้กับทุกภาคส่วนมากขึ้น เกิดกระบวนการรวมตัวของประชาชน/ประชาสังคม และสร้างค่านิยมใหม่ๆ โดยเฉพาะในเรื่องความเป็นธรรม ความเสมอภาคและประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่สร้างความเป็นธรรม ความสุข สันติ ในสังคม สร้างภูมิคุ้มกันให้สังคมไทยมีความแข็งแกร่ง พร้อมรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในเวทีโลก เป็นการวางรากฐานสังคมไทยไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ลิขิต ชีระเวคิน (2543: 335) ในส่วนความหมายของการปกครองท้องถิ่น ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายหรือคำนิยาม ของ “การปกครองท้องถิ่น” ไว้ แต่ส่วนใหญ่แล้ว คำนิยามเหล่านั้นมีหลักการที่มีความสำคัญคล้ายคลึงกันได้กล่าวถึง ความสำคัญ และความจำเป็นของการปกครองท้องถิ่นว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งในแง่ของการพัฒนาชุมชน และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนั้น การปกครองท้องถิ่นยังเป็นเรื่องจำเป็น เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางลงมาสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง เพราะการแก้ปัญหาของท้องถิ่นไม่มีใครรู้ปัญหา และความต้องการของคนในท้องถิ่นได้ดีเท่ากับผู้อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ รัฐบาลกลางควรทำหน้าที่เพียงหน่วยเสริมด้านงบประมาณและความรู้ทางเทคนิค

อุทัย หิรัญโต (2523: 2) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐบาลทำให้เกิดขึ้น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539: 12-13) ได้ให้ความหมายของ “การปกครองท้องถิ่น” โดยสรุปคำนิยามจากนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีความหมายดังนี้ 1) การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกัน ในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดพื้นที่ 2) หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม 3) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Right) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สิทธิที่จะตรากฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และสิทธิที่จะกำหนดหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คืออำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นนั้นๆ 4) เมือง้องการที่จำเป็นในการบริหาร และการปกครองตนเอง แบ่งออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร และ 5) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหของตนอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึง

จำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงานเพื่อให้สมเจตนารมณ์ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และเป็นการฝึกให้ประชาชนเข้าใจในระบบ และกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2526: 2) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลให้มีสิทธิดำเนินการปกครองตนเอง และเพื่อให้การปกครองตนเองของประชาชนสามารถที่จะสนองความต้องการของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม ตลอดจนมีหน้าที่ มีงบประมาณรายรับ รายจ่ายเป็นของตนเอง การปกครองตนเองของประชาชนนั้น หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ มีสิทธิที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครองของท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขและขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้

ประทาน คงฤทธิศึกษาภ (2535: 15) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518: 34-35) ได้กล่าวว่าในขณะที่ประเทศต่าง ๆ ที่มีการปกครองตามอุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตย จะส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนมีการปกครองตนเองในท้องถิ่นและให้ท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างให้เป็นไปตามความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริงทำให้มีส่วนเสริมสร้างความเจริญให้ท้องถิ่นและประเทศชาติทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและการบริหารท้องถิ่นนี้ถือได้ว่าเป็นการช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย ซึ่งเปรียบเสมือนสถาบันฝึกสอนประชาธิปไตย ในทางปฏิบัติการปกครองท้องถิ่นจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไปมีลักษณะสำคัญ สรุปได้ดังนี้ 1) เป็นการปกครองชุมชนหรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งของประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองที่อยู่ในระดับพื้นฐานล่างสุดของสถาบันการปกครองระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ดังนั้นการปกครองท้องถิ่นยังคงอยู่ในกำกับหรือควบคุมดูแลของส่วนภูมิภาคและรัฐบาลกลาง 2) มีองค์กรหรือหน่วยปกครองที่ได้จัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลแยกไปต่างหากจากรัฐบาลกลาง คือ มีการจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานขึ้น เพื่อดำเนินการปกครองและจัดทำบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ที่กำหนด โดยมีรายได้ ทรัพย์สิน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของตนเอง 3) มีการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน

องค์กร หรือหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเกิดจากแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางหรือรัฐบาลกลางไปยังท้องถิ่น และ 4) ต้องมีอิสระในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ โดยไม่ต้องรับคำสั่งจากส่วนกลาง มีอำนาจตัดสินใจ และสั่งการในการปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด โดยอยู่ในกำกับหรือควบคุมจากรัฐบาลกลาง เพื่อความมั่นคงของรัฐและประโยชน์ของส่วนรวม

จากที่กล่าวไปแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐจัดตั้งขึ้น เพื่อกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครอง การบริหารจากรัฐบาลกลางสู่ท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่น มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย มีผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย มีอำนาจกำหนดนโยบายตามอำนาจหน้าที่ โดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2544) ได้กล่าวว่า จากแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการเมืองการปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ได้มีนักวิชาการอธิบายความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (basic democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบ และมีความหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518) ได้กล่าวว่า ประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป พร้อมทั้งทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง(Self government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือการปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบียดเบียน การปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือ

ร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่างๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่นประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน รวมทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลที่มีอยู่อย่างกว้างขวางและสนองความต้องการท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ ในขณะที่เดียวกันการปกครองท้องถิ่น สามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพเนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพ ภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาย่อมแตกต่างกันออกไป ผู้ที่บริหารหรือแก้ไข ปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการเมืองการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย และสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2523: 22) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีนักวิชาการอธิบายองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ ได้แก่ 1) สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) 2) พื้นที่และระดับ (Area and Level) 3) การกระจายอำนาจและหน้าที่ 4) องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางแห่งชาติ 5) การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง 6) อิสระในการปกครองท้องถิ่น สามารถใช้ดุลยพินิจของตนในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ 7) งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้

เจริญก้าวหน้า และ 8) การควบคุมดูแลของรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม โดยมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น

ตามที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบการปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ ท้องถิ่นต้องมีอิสระในการปกครองตนเอง ได้แก่ มีอาณาเขตพื้นที่ในการปกครองตนเอง มีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีอิสระทางการคลัง คือ มีรายได้และงบประมาณของตนเอง มีอิสระในด้านอำนาจหน้าที่ คือ มีภารกิจของตนในการจัดทำกำหนดนโยบายและวินิจัยสั่งการ ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547) ได้กล่าวว่าไว้ว่า แนวคิดการปกครองท้องถิ่นกับการพัฒนาประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 2 แนวคิดดังนี้

แนวคิดแรก มีความคิดเห็นว่า การปกครองท้องถิ่นของทุกประเทศมีความเป็นมาตั้งแต่สมัยโบราณ และอาจมีมานับตั้งแต่มนุษย์ได้ก่อตั้งสังคมการเมืองขึ้นในโลก เช่น มีมาตั้งแต่สมัยกรีก สมัยโรมัน หรือสมัยก่อนหน้านั้น และในกรณีของไทยมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยหรือก่อนสมัยสุโขทัย เช่น การปกครองแบบหัวเมือง และระบบ เวียง วัง คลัง นา เป็นต้น หลังจากนั้น การปกครองท้องถิ่นก็มีวิวัฒนาการต่อเนื่องเรื่อยมา ซึ่งอาจมีความเจริญรุ่งเรืองในบางสมัย และอาจมีความตกต่ำในบางยุคบางสมัย ครบจนถึงปัจจุบัน

ส่วนแนวคิดที่สอง พิจารณาในทางตรงกันข้ามว่า การปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นผลผลิตของรัฐสมัยใหม่ (Modern State) คือถือกำเนิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ และจะมีพัฒนาการอย่างมากในห้วงเวลาที่ประเทศมีการปกครองในระบบประชาธิปไตยเป็นสำคัญอีกด้วย

สำหรับแนวคิดแรก เป็นความคิดแบบจารีตนิยม (Patrimonial /Traditionalist Perspective) ซึ่งเชื่อว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นผลผลิตของการปกครองมาแต่โบราณ เช่น การปกครองแบบชนเผ่า หรือการปกครองแบบกลุ่มเครือญาติ และเน้นรูปแบบการปกครองแบบที่มีลักษณะไม่เป็นทางการซึ่งเกิดขึ้นและกระจายอยู่ในสังคมต่าง ๆ โดยที่การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นการปกครองตนเอง (Self Government) ของบรรดาผู้นำหรือของชุมชนต่างๆ ที่มีเครือข่ายความสัมพันธ์ต่อกันอย่างเห็นได้ชัดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

ส่วนแนวคิดที่สอง เป็นแนวคิดของสำนักสมัยใหม่นิยม (Modernist Perspective) ซึ่งมีความเห็นว่า การปกครองท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเกิดรัฐสมัยใหม่ขึ้นแล้วนั้น จะมุ่งสนใจถึงบทบาทของรัฐว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจทางการเมืองสูงสุดและเป็นผู้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่น

เกิดขึ้นตามมา เนื่องจากรัฐสมัยใหม่ ประกอบด้วย ประชาชน ดินแดน อำนาจอธิปไตย และ รัฐบาล อีกทั้งหากรัฐสมัยใหม่ไม่ได้ให้การรับรองสถานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นที่มีมาแต่เดิม เช่น ชุมชน เขตวัด เขตลุ่มน้ำ เป็นต้น ก็จะมีสถานะเป็นองค์กรที่ไม่เป็นทางการ หรือเป็นการปกครองท้องถิ่นที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งดำรงอยู่ภายใต้กรอบของรัฐสมัยใหม่เท่านั้น

ตามที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า แนวคิดการปกครองท้องถิ่นมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีการปกครองตนเองแบบกลุ่มเครือญาติ ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และมีวิวัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

โครงสร้างและภารกิจ อำนาจอหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

วสันต์ เหลืองประภัสร์ และ มารุต วันทนกร (2547: 3-12) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างและภารกิจ อำนาจอหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ในปัจจุบันการปกครองท้องถิ่นไทยประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 รูปแบบ ดังนี้ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 4) กรุงเทพมหานคร และ 5) เมืองพัทยา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 รูปแบบ ต่างมีโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเดียวกันคือ รูปแบบสภากับฝ่ายบริหาร (Council - Executive Form) ซึ่งเป็นรูปแบบที่แพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นรูปแบบที่มีการแบ่งแยก ฝ่ายบริหาร กับฝ่ายสภาออกจากกันอย่างชัดเจน ซึ่งมีใช้แพร่หลายในเทศบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก กล่าวคือ มีเทศบาลถึงร้อยละ 53 ที่ใช้รูปแบบนี้

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547: 280) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดว่าด้วยภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 แนวคิดดังนี้ 1) ภารกิจหน้าที่ตามบทบัญญัติในกฎหมาย (Ultra Vires) หมายถึง ภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีขอบข่ายเพียงใดและครอบคลุมในกิจกรรมใดบ้างนั้น จะถูกกำหนดโดยกฎหมายซึ่งให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองจะมีอยู่ค่อนข้างจำกัด 2) ภารกิจหน้าที่ตามหลักความสามารถทั่วไป (General Competence) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำภารกิจหน้าที่ได้อย่างกว้างขวาง โดยไม่ละเมิดกฎหมายหรือกระทบต่ออำนาจของสถาบันอื่นๆ คือถือหลักความจำเป็นและความต้องการของชุมชนเป็นหลัก เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ ดังนั้นกฎหมายจึงให้อิสระกับองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมอะไรก็ได้ หากตนเองมีศักยภาพเพียงพอที่จะกระทำ ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการออกกฎหมายให้อำนาจในการจัดกิจกรรมนั้นๆ เช่น ระบบขนส่งมวลชน ภายในท้องถิ่น และ 3) การกิจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย (Mandatory Delegated Function) หมายถึง การกิจของรัฐ ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้มีขึ้น หากแต่รัฐได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทน ได้แก่ การกิจหน้าที่ตามความจำเป็นพื้นฐานของรัฐ และรัฐจะต้อง จัดให้มีขึ้นภายใต้กรอบวิธีการที่รัฐได้กำหนดไว้ หากแต่ด้วยเหตุผลความจำเป็นรัฐจึงได้ “มอบหมาย” หรือ “มอบอำนาจ” (Delegate) หน้าที่ดังกล่าวให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำแทน เช่น งานด้านการทะเบียนราษฎร การจัดการเลือกตั้ง การสำรวจ สำนะโน ประชากร เป็นต้น

นอกจากนี้อำนาจและหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในการบริหารการ จัดบริการสาธารณะ ได้แก่ กฎหมายแม่บทที่ตราขึ้นสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบ ต่างๆ ซึ่งในปัจจุบัน ประกอบด้วย

1. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 (แก้ไข ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546)
2. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไข ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546)
3. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไข ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546)
4. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
5. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

เมื่อพิจารณาจากขอบข่ายและอำนาจหน้าที่ตามข้อบัญญัติในกฎหมายแล้วพบว่า กฎหมายได้ให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในการดำเนินกิจกรรมหรือให้บริการ สาธารณะไว้อย่างกว้างขวางแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) การกิจหน้าที่ที่ต้องจัดทำ 2) การกิจหน้าที่ ที่อาจจะจัดทำ และ 3) การกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

จากที่กล่าวไปแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า โครงสร้างและภารกิจ อำนาจและหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยมีการแบ่งแยกไว้ชัดเจนให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและ กัน เพื่อกระจายความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามระเบียบกฎหมาย โดยมีลำดับขั้นตอนในการมอบอำนาจเพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้ ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนใน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ตำบลเหมืองแก้ว เดิมเรียกว่า แขวงเมือง จัดตั้งในสมัยพระเจ้ากือนา เจ้าเมืองเชียงใหม่ ต่อมาพ่อขุนเมืองแก้วคำธร ซึ่งเป็นนายแขวงตำบลในสมัยนั้น ได้นำชาวบ้านมาขุดลอกลำเหมืองแขวง เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์และได้เปลี่ยนชื่อเป็น แขวงเหมืองแก้ว เดิมอยู่ในพื้นที่การปกครองของอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อมาได้โอนอยู่ในการปกครองของอำเภอแม่ริมและได้รับการจัดตั้งเป็นตำบลเหมืองแก้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 และจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตามประกาศลงวันที่ 16 ธันวาคม 2539

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทางทิศตะวันออกของอำเภอแม่ริม ระยะทางห่างจากที่ตั้งของอำเภอแม่ริมประมาณ 6 กิโลเมตร

อาณาเขต

ตำบลเหมืองแก้วมีพื้นที่ประมาณ 37,194 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 23,246 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 6,328 ไร่ อาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลริมใต้, แม่สาและตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่มทั้งตำบล มีแม่น้ำปิงไหลผ่านหมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9 ไม่มีพื้นที่ป่า

จำนวนประชากร

ประชากรทั้งหมด จำนวน 5,635 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 150.02 คน/ตารางกิโลเมตร แยกเป็นชาย 2,661 คน หญิง 2,974 คน มีจำนวนครัวเรือน 2,100 ครัวเรือน

หมู่ที่/บ้าน	จำนวนหลังคาเรือน	จำนวนประชากร		
		ชาย	หญิง	รวม
1.บ้านน้ำตัน	543	506	623	1,129
2.บ้านต้นผึ้ง	325	435	493	928
3.บ้านป่าไผ่	170	230	270	500
4.บ้านคอนตัน	384	369	383	752
5.บ้านหนองเจียว	283	332	341	673
6.บ้านวังป่อง	197	269	282	551
7.บ้านสันเหนือ	207	267	289	556
8.บ้านทุ่งข้าวเน่า	54	55	67	122
9.บ้านศรีวารี	172	198	226	424
รวมทั้งสิ้น	2,335	2,661	2,974	5,635

ศักยภาพในตำบล

ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) จำนวนบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1 คน
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	3 คน
ส่วนการคลัง	3 คน
ส่วนโยธา	3 คน
ส่วนการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม	1 คน

2) จำนวนลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	5 คน
ส่วนการคลัง	2 คน
ส่วนโยธา(พนักงานจ้างเหมารายปี)	1 คน
ส่วนการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม	1 คน

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	วุฒิการศึกษา	วันที่ได้รับ ตำแหน่ง
1	นายไกร บุญมาเรือน	นายก อบต.	66	ปริญญาโท	30 ส.ค. 2552
2	นายทองคำ กันทาแดง	รองนายก อบต.	50	มัธยมศึกษาตอนต้น	20 ต.ค. 2552
3	นายวัลลพ ธีัญญา	รองนายก อบต.	48	ปริญญาโท	20 ต.ค. 2552
4	นายประเทือง จันทรพิศุ	เลขานุการผู้บริหาร	49	มศ. 5	20 ต.ค. 2552

จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	วุฒิการศึกษา	วันที่ได้รับ ตำแหน่ง
1	นายสยาม วิเชียรดี	ประธานสภา อบต.	60	ปริญญาตรี	6 ก.ย. 2552
2	นายนิมิต ขยัน	รองประธานสภา อบต.	35	ม.6	6 ก.ย. 2552
3	พันตรีณรงค์ พลเดช	เลขานุการสภา อบต.	55	ม.6	6 ก.ย. 2552
4	ร้อยตรีสุกาสีทิพย์ ทองสุข	ส.อบต. หมู่ 1	51	ม.6	6 ก.ย. 2552
5	นางวันเพ็ญ อาทิตย์	ส.อบต. หมู่ 1	54	ม.3	6 ก.ย. 2552
6	นายวิจารณ์ ตูละทา	ส.อบต. หมู่ 2	49	ป.5	6 ก.ย. 2552
7	นายสงวนย์ มูลทา	ส.อบต. หมู่ 2	54	ม.6	6 ก.ย. 2552
8	นายชนะพันธ์ ปันปวงชนม์	ส.อบต. หมู่ 3	48	ปริญญาตรี	6 ก.ย. 2552
9	นายสุทัศน์ สุกา	ส.อบต. หมู่ 3	50	ม.3	6 ก.ย. 2552
10	นายประยุทธ์ พรหมจรรย์	ส.อบต. หมู่ 4	56	ป.6	6 ก.ย. 2552
11	นายประพันธ์ หิรัญญา	ส.อบต. หมู่ 4	54	ป.6	6 ก.ย. 2552
12	นายชรินทร์ ต๊ะมา	ส.อบต. หมู่ 5	38	ม.3	6 ก.ย. 2552
13	นายเสงี่ยม ธิปิน	ส.อบต. หมู่ 6	58	ม.3	6 ก.ย. 2552
14	นายประสิทธิ์ วงหาญ	ส.อบต. หมู่ 7	44	ม.6	6 ก.ย. 2552
15	นายปริญญา บุญทวี	ส.อบต. หมู่ 7	38	ปริญญาตรี	6 ก.ย. 2552
16	นายสีหราช โพฤทธิ	ส.อบต. หมู่ 8	41	ม.3	6 ก.ย. 2552
17	นายสมเพชร คำพันธ์	ส.อบต. หมู่ 9	58	ป.6	6 ก.ย. 2552
18	ด.ต.วัชรินทร์ อุดมศรี	ส.อบต. หมู่ 9	60	ม.6	6 ก.ย. 2552

ข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	วุฒิการศึกษา
1	นายจิรพงศ์ เต็มจิตร	ปลัด อบต.	44	ปริญญาโท
2	น.ส.นงลักษณ์ ศิริวงศ์	หัวหน้าส่วนการคลัง	38	ปริญญาโท
3	นายชัยยุทธ ทาชมพู	หัวหน้าส่วนโยธา	44	ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง
4	นายมนตรี คำสอน	หัวหน้าสำนักปลัด	39	ปริญญาตรี
5	น.ส.อุทัยรัตน์ แสนปวน	หัวหน้าส่วนการศึกษา	29	ปริญญาโท
6	นายถวัลย์ศักดิ์ ชวนประเสริฐ	นักพัฒนาชุมชน 5	38	ปริญญาตรี
7	น.ส.เปมิกา ศรีสุวรรณ	เจ้าพนักงานธุรการ 5	37	ปริญญาตรี
8	น.ส.วราภรณ์ ผลเชื้อ	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 4	36	ปริญญาตรี
9	นายวีระชัย ละอองศรี	นายช่างโยธา 3	40	ปริญญาตรี
10	น.ส.สุญานิกานต์ เทพทอง	เจ้าหน้าที่พัสดุ 4	28	ปริญญาตรี
11	นายอาณัฐ ปัญญา	ช่างโยธา 2	34	ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง
12	นายเกียรติอนันต์ ตูละทา	เจ้าหน้าที่ธุรการ	33	ปริญญาตรี
13	นางนงลักษณ์ ปิติทรัพย์เจริญ	ผช.เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	48	ปริญญาตรี
14	น.ส.พัชรินทร์ กันทวิ	ผช.เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้	33	ปริญญาตรี
15	น.ส.อพินัด แปกันทา	ผช.เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	25	ปริญญาตรี
16	น.ส.อำพร คำเพิ่ม	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	38	ม.6
17	นายประสงค์ เตภักดี	พนักงานขับรถ	51	ม.6
18	นายเพิ่มศักดิ์ โสภา	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ป้องกันฯ	35	ม.6
19	นางเนตรทราย โสภา	นักการภารโรง	41	ม.6
20	น.ส.เจนนภา ดีคัง	พนักงานช่วยเหลืองานโยธา	32	ปริญญาตรี

รายชื่อกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลเหมืองแก้ว

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	บ้านน้ำดั้น	นายทรัพย์ จอกดี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1
2	บ้านต้นผึ้ง	นายสมบัติ ปัญญาธิ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2
3	บ้านป่าไผ่	นายเกษม สุวรรณเสรี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3
4	บ้านคอนตัน	นายบุญมี หิรัญญา	กำนันตำบลเหมืองแก้ว

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
5	บ้านหนองเขียว	นายทวี โถดี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5
6	บ้านวังป่อง	นายวิชัน เมธา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
7	บ้านสันเหนือ	นายชัยเทพ โปธา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7
8	บ้านทุ่งข้าวเน่า	นายสุทัศน์ พรหมจารีย์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8
9	บ้านศรีวารี	นายชัชร์ สุเป็ง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9

นโยบายด้านการบริหารจัดการ

- 1) บริหารงานบุคคลโดยยึดหลักคุณธรรม ไม่ข่มเหงรังแก หรือกลั่นแกล้งใคร
 - 2) จัดตั้งผู้แสดงความคิดเห็นและรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนทุกหมู่บ้าน
 - 3) ปรับปรุงและแก้ไขระบบการจัดเก็บภาษีให้ถูกต้องและเป็นธรรม
 - 4) พิจารณานุมัติการออกใบอนุญาตต่างๆ ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม
 - 5) ให้ผู้นำหมู่บ้านและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล
- ตลอดจนฟังความคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้รู้ ผู้อาวุโส

ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา

ปัญหาด้านการเมืองการบริหาร

- 1) บุคลากรท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน
- 2) ประชาชนให้ความใส่ใจและร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมน้อย
- 3) ผู้นำฝ่ายต่างๆ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารด้านการเมืองการปกครอง

จุดเด่นของพื้นที่

- 1) ตำบลเหมืองแก้วมีสภาพเป็นพื้นที่ราบมีน้ำปิงทั้งตำบลและเป็นพื้นที่เกษตรกรรมอยู่ในเขตชลประทาน
- 2) เป็นแหล่งวัตถุดิบทางการเกษตรซึ่งสามารถแปรรูปเป็นผลผลิตทางอุตสาหกรรมการเกษตรได้
- 3) มีบริการพื้นฐานที่จำเป็นค่อนข้างสมบูรณ์

ข้อจำกัดการพัฒนา

- 1) ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาค่ำและมีรายได้น้อย มีการอพยพเคลื่อนย้ายประชากรวัยแรงงาน
- 2) ประชาชนบางส่วนอพยพมาอาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านจัดสรร ซึ่งความร่วมมือในการพัฒนามีน้อย

ผลสำเร็จขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

หมู่บ้านในความรับผิดชอบ บ้านวังป่อง หมู่ที่ 6 ได้รับคัดเลือกให้เป็นชุมชนเข้มแข็งของอำเภอแม่อริม และได้เป็นตัวแทนของจังหวัดเชียงใหม่เข้ารับพระราชทานเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินประจำปี 2549 ได้รับประทานรางวัลกองทุนแม่ของแผ่นดิน ระดับจังหวัด จากพุทธกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริโสภาพระบรมราชินีนาถ ประจำปี 2550

- 1) หมู่บ้านวังป่องได้รับคัดเลือกเป็นหมู่บ้านสีขาวต้นแบบหมู่บ้านปลอดยาเสพติดของตำบลเหมืองแก้วจากอำเภอแม่อริมในปี 2550
- 2) สร้างความเชื่อมั่นให้กับครอบครัว ชุมชน เป็นหมู่บ้านที่มีครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนที่เข้มแข็ง กลับคืนมาอยู่ในใจของคนทุกคนในหมู่บ้านใหม่อีกครั้ง
- 3) หมู่บ้านเกิดความสงบเรียบร้อย ไม่ให้มีการทะเลาะวิวาท ความขัดแย้งกันภายในหมู่บ้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล ในการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจะได้นำมากล่าวพอสังเขป ดังนี้

กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์ (2545) ศึกษาเรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการศึกษาเปรียบเทียบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเรื่อง การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 หลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2544 ของกระทรวงการคลัง พบว่าหลักเกณฑ์ไม่ได้มีความแตกต่างในสาระสำคัญมากนัก โดยเฉพาะเรื่อง

หลักความโปร่งใส หลักความซื่อสัตย์สุจริต หลักความรับผิดชอบต่อผลการ ปฏิบัติหน้าที่ และหลักความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีความแตกต่างบ้างเล็กน้อย เช่น บริษัทจดทะเบียนต้องดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น หรือผู้ลงทุนเป็นหลักสำคัญ แต่บริษัทจดทะเบียนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย โดยคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ และบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยที่กระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใส เพื่อให้คณะกรรมการนำหลักธรรมาภิบาลไปบริหารจัดการองค์กรนั้น เพื่อปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจหรือกิจกรรมนั้นๆ รวมทั้งการมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ควรมีการประเมินผลงานฝ่ายจัดการและคณะกรรมการเองและจัดทำจรรยาบรรณของกรรมการผู้บริหาร และพนักงานด้วยกระบวนการสรรหาคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการพิจารณาควรเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และมีความเป็นอิสระเพื่อจะกำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายบริหารรัฐวิสาหกิจ ดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรายย่อย โดยหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจและดูแลผู้ถือหุ้น ต้องมีหลักธรรมาภิบาลทุกหน่วยและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ณรงค์ แสงแก้ว ว่าที่ ร.ต. (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร “ตามหลักธรรมาภิบาล” ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้งสามด้าน ได้แก่ ประโยชน์สุขของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่ามัชฌิมเลขคณิต รวม 3.21 ทางด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง มีมัชฌิมเลขคณิต รวม 3.11 และด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่ามัชฌิมคณิต รวม 3.18 เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา เป็นปัจจัยตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) ที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ในฝ่ายโยธาสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส และ รายได้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของฝ่ายโยธา สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร

ชินดา จูติภากร (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม พบว่า ความโปร่งใส

ของเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลาง และองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานเทศบาล

- 1) การเปิดเผยข้อมูล
- 2) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ
- 3) ความรับผิดชอบในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
- 4) การให้ประชาชนติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานมีความแตกต่างกันคือ

เทศบาลได้ให้ประชาชนติดตาม ตรวจสอบการบริหารน้อยกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล

นภดล บุญมา (2541) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่ขาดความพร้อมในด้านการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความเข้าใจถูกต้องในกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ของทางราชการ ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีแนวโน้มว่ามีการช่วยเหลือกัน ในหมู่พรรคพวกและการอุปถัมภ์กันภายในกลุ่มเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลในทางที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเนื่องจากภาษีรายได้ต่างๆ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจการจัดเก็บหรือได้รับส่วนแบ่งมาจากรัฐมีอยู่อย่างจำกัด และอำนาจในการจัดการด้านการคลังส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐเป็นหลัก และประการสุดท้ายพบว่า ระเบียบเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความชัดเจนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ไม่สามารถทำการกู้ยืมจากนิติบุคคลใดๆ ได้

ศุภยา ไชยเศรษฐ์ (2543) ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์ในการทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข: ศึกษาเฉพาะในเขตภาคเหนือ เพื่อเสนอถึงกลยุทธ์และแนวทางในการทุจริต สาเหตุของปัญหา จุดบกพร่องต่างๆ ที่เป็นเงื่อนไขและช่องโหว่ที่ทำให้เกิดการทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในกระทรวงสาธารณสุข และแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้การทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขลดน้อยลงหรือหมดไป ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากข้าราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และตัวแทนบริษัทจัดจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์จำนวนกลุ่มละ 10 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ในการทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในเขตจังหวัดภาคเหนือมีรูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนและมีความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง ข้าราชการประจำในส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น ตลอดจนบริษัทจัดจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ ส่วนสาเหตุของการทุจริตมาจากตัวแปรทั้งทางด้านส่วนบุคคล ส่วนระบบราชการ และ

สภาพแวดล้อมในทางเศรษฐกิจ สังคมและค่านิยม ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าวิธีการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันที่ผ่านมาไม่ได้ผล ต้องแก้ไขโดยการให้มีการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษข้าราชการประจำและฝ่ายการเมืองอย่างจริงจัง และควรเป็นโทษสถานหนัก นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงระบบการตรวจสอบทุกระดับ ตลอดจนสร้างสังคมให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง สนใจติดตาม ตรวจสอบและควบคุมการทำงานของรัฐบาลอย่างแท้จริงด้วย

อรพินท์ สฟโชคชัยและคณะ (2543) คณะผู้วิจัยได้วิจัยแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในระดับตำบลและหมู่บ้าน คณะผู้วิจัยได้เลือกอบต.ชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่ทำการวิจัย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การสร้างอบต. ที่มีธรรมาภิบาลในภาคปฏิบัติเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม แม้ว่าผลการวิจัยในพื้นที่ทดลองยังไม่สมบูรณ์นัก แต่ก็มีข้อมูลบางส่วนที่คณะผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่แนวความคิดและขั้นตอนการปฏิบัติ ในการสร้างอบต. ธรรมาภิบาลต่อไป กระบวนการพัฒนาธรรมาภิบาลระดับอบต. เริ่มตั้งแต่กระบวนการสร้างความเข้าใจ การกำหนดแนวทางและรูปแบบ การทดลองปฏิบัติ สิ้นสุดที่การทบทวนและสรุปบทเรียน อบต.ชมภู เลือกประยุกต์หลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรมหลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าและหลักความมีส่วนร่วม ส่วนอีก 2 หลัก คือ หลักความรับผิดชอบและหลักคุณธรรมยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก 2 หลักนี้เป็นเรื่องนามธรรมที่ต้องใช้การรณรงค์และการสร้างจิตสำนึกสำหรับการศึกษา โดยในโครงการนี้ยังไม่สามารถสร้างเป็นกลไกในเชิงการบริหารจัดการได้เนื่องด้วยเป็นเรื่องระยะยาวและโครงการมีข้อจำกัด

มลิ ใจมุง (2544) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยถึงปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคาและวิธีประกวดราคาซึ่งจะต้องดำเนินการให้มีการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม แต่ปรากฏว่าการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในวิธีการดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสูงสุดในหน่วยงานนั้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ และรัฐมนตรีที่มีอำนาจในการกำกับดูแลส่วนราชการนั้น ทำให้รัฐเสียประโยชน์ในการใช้งบประมาณแผ่นดิน ในวิทยานิพนธ์นี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยได้ศึกษารูปแบบและวิธีการการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ โดยมุ่งเน้นถึงการใช้งบประมาณแผ่นดินในการจัดซื้อจัดจ้าง และได้ศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าวซึ่งหากว่าได้มีการปรับปรุงกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องให้รัดกุมยิ่งขึ้นก็อาจแก้ปัญหาดังกล่าวได้อีกระดับหนึ่งจาก

การวิจัยเห็นว่ารัฐควรวางมาตรการในการควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ คือ 1) สร้างกลไกการควบคุมการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใส โดยกำหนดหลักเกณฑ์การจัดหาพัสดุที่เป็นมาตรฐาน ประกอบกับให้องค์กรอิสระเข้าตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนต่างๆ ได้ 2) การใช้สิทธิการอุทธรณ์การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระหว่างที่มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละขั้นตอน สมควรที่จะกำหนดให้มีการอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ได้ หากปรากฏว่าการจัดซื้อจัดจ้างในครั้งนั้นดำเนินการโดยไม่ถูกต้อง และสามารถที่จะขอให้หยุดการดำเนินการไว้ชั่วคราวก่อนจนกว่าจะได้มีการไต่สวนเสร็จสิ้น 3) ต้องพัฒนานุเคราะห์ด้านพัสดุให้มีความรู้ความสามารถเนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการจัดหาพัสดุจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้นได้พัสดุที่มีคุณภาพตามต้องการ 4) ต้องมีการแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุโดยกำหนดให้เป็นกฎหมายบังคับใช้กับการจัดซื้อจัดจ้างในองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะ และกฎหมายดังกล่าวจะต้องวางกลไกการควบคุมการจัดซื้อจัดจ้างในทุกขั้นตอนทั้งก่อนและหลังการทำสัญญาเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 5) จะต้องมียกกฎหมายเอาผิดกับข้าราชการ นักการเมือง ผู้นำท้องถิ่น หรือบุคคลภายนอกที่เข้ามามีส่วนร่วมกับการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้กระทำในลักษณะต่างๆ อันเกิดความเสียหายต่อราชการ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเข้ามาโดยตรงหรือทางอ้อมก็ตาม โดยสรุปรัฐควรมีเครื่องมือตรวจสอบการใช้ข่ายงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าวจะต้องทำตามขั้นตอนภายในหน่วยงานก่อนการจัดซื้อจัดจ้าง ระหว่างการปฏิบัติตามสัญญา และเมื่อได้ทำการตรวจงานแล้ว โดยกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน รวมถึงมาตรการการลงโทษคู่สัญญาในกรณีไม่สุจริตหรือทำงานด้วย

สินธุ์ กิตติยาคม (2544) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบข้อมูลและความคิดเห็นของข้าราชการซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำในองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัดระยองเกี่ยวกับปัญหาการคอร์รัปชัน รูปแบบและพฤติกรรมของการคอร์รัปชันในปัจจุบัน การแก้ไข ปัญหาการคอร์รัปชันและข้อเสนอแนะอื่นๆ รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้าราชการประจำระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ผู้มีหน้าที่กำกับดูแลและตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้าราชการประจำซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่ง ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาและมีพฤติกรรมที่ถือว่ามีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นจริงแต่ยังอยู่ในระดับน้อย โดยมีเหตุจูงใจมีปัจจัยจากความจำเป็นส่วนตัวและต้องการแสวงหาประโยชน์สำหรับตนกับผู้ที่เกี่ยวข้อง อนาคตจะต้องยังคงมีปัญหาการคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นอีก การกำกับดูแลและการตรวจสอบโดยบุคลากรในหน่วยงาน

ของรัฐยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างจริงจังต่อเนื่องและครอบคลุมให้ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องหาแนวทางและวิธีการแก้ไขทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและประชาคมในแต่ละท้องถิ่น ร่วมกับการตรวจสอบตนเองและการตรวจสอบระหว่างข้าราชการกันเองเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

ธนวุฒิ ตั้งหังชั้น (2545) วิจัยเรื่องการตรวจสอบการคลังส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ได้สรุปว่าการกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กโดยมุ่งหวังให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้ดี มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด และสามารถตอบสนองต่อความต้องการท้องถิ่นของตนได้มากที่สุด การบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีระบบควบคุมและการตรวจสอบการคลังที่ดี หมายความว่า ระบบควบคุมนั้นจะต้องป้องกันการรั่วไหลของเงินอันเป็นงบประมาณแผ่นดินไม่ให้ไปสู่กลุ่มบุคคลใดคนหนึ่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายได้ ต้องป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและการฉ้อราษฎร์บังหลวง ต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการที่จะพัฒนาหลักการกระจายอำนาจการปกครองอันเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยพบว่าระบบควบคุมและตรวจสอบการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ดีและมีประสิทธิภาพพอเพียง จึงทำให้มีการล่องละเมิดต่อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับงานการคลัง มีการทำผิดทางวินัยงบประมาณและการคลัง การทุจริตคอร์รัปชัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง นอกจากข้อบกพร่องทางระบบควบคุมและตรวจสอบการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่ากฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับของทางราชการยังมีข้อบกพร่องในด้านอื่นๆ อีก ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ให้เห็นถึงสภาพต่างๆ และได้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขไว้

ภานุ ลวกุล (2545) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบและวิธีการคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยถึงรูปแบบและวิธีการคอร์รัปชันและวิธีการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการคอร์รัปชันนั้นจะแปรเปลี่ยนไปตามโอกาสที่เกิดขึ้น และก็จะมียุทธวิธีของกลุ่มบุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นฝ่ายบริหารมักจะร่วมมือกับผู้รับเหมาหรือกลุ่มสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลของตัวเองทำกันหลายคน นั้นหมายความว่าตั้งใจที่จะโกงและพร้อมที่จะกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ของตัวเองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์โดยไม่สนใจว่าจะมีการร้องเรียนหรือจับตามองหรือไม่ เนื่องจากถือว่าตัวเองมีอำนาจ การคอร์รัปชันนั้นมีปรากฏอยู่ทุกรูปแบบและเป็นรูปแบบที่จะทำกันมานาน วิธีการคอร์รัปชัน ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นนั้นจะปรากฏตามรูปแบบที่จะทำการคอร์รัปชัน เช่น การรับ

สินน้ำใจ รับสินบนและกินค่าคอมมิชชั่น ซึ่งบางครั้งก็จะเกิดการเชื่อมโยงไปสู่การคอร์รัปชันด้านวัสดุครุภัณฑ์หรืองานซ่อมแซมรวมถึงงานตกแต่งสถานที่ของทางราชการ หรือในกรณีการตรวจรับงานในการก่อสร้างแนวทางการแก้ไขที่เสนอโดยผู้วิจัยมีความเห็นว่ามีอยู่ 3 มาตรการด้วยกัน คือ 1) มาตรการด้านบุคคล ควรปลูกฝังจิตสำนึกและมีการรณรงค์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง และควรต่อต้านผู้ที่กระทำการคอร์รัปชันโดยไม่ให้สิทธิใด ๆ ในสังคมอีกถ้ามีการถูกจับได้ 2) มาตรการทางด้านการบริหารควรจะแก้ไขกฎระเบียบและกฎหมายที่บังคับใช้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎระเบียบที่บังคับใช้กับราชการหรือกฎระเบียบเกี่ยวกับการลงโทษให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น 3) มาตรการเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกและปัจจัยแวดล้อมที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการคอร์รัปชันของข้าราชการควรมีการตั้งกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจนรวมถึงเรื่องการปลูกฝังของค่านิยมและวัฒนธรรม ประเพณีปลูกฝังจิตใจและจิตสำนึกให้ทราบถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อผู้อื่นและต่อตนเองจากการกระทำคอร์รัปชัน

วิโรจน์ ธิตา (2546) ได้วิจัยเรื่องทัศนคติของนายอำเภอต่อปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบการทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบการทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของนายอำเภอ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอทั่วประเทศ จำนวน 200 คน งานวิจัยแสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ระหว่างนายอำเภอกับกำนันที่เคยเป็นประธานสภาตำบลและเคยเป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอดีตเป็นความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ทำให้การตรวจสอบการทุจริตที่ทำโดยนายอำเภอไม่ประสบผลสัมฤทธิ์ แม้ว่าต่อมาจะมีปัจจัยเรื่องการยกฐานะสภาตำบลให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลและเรื่องกำหนดให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเป็นสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน จะมีผลทำให้ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์เปลี่ยนไป แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากอำเภอยังต้องพึ่งพางบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประโยชน์ในด้านการบริหารงานและด้านอื่นๆ ทำให้การตรวจสอบการทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำเนินการโดยนายอำเภอยังคงไม่สามารถทำได้เต็มที่และจริงจัง

จิรพรรณ คำออน (2547) ได้วิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลัง และความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอยสะเก็ด ผลการวิจัยโดยสรุป คือ ภาพรวมของปัญหาในการพัฒนาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความเห็น

ของเจ้าหน้าที่ พบว่า ด้านภาวะผู้นำเป็นปัญหามาก ส่วนปัญหาด้านบริหารงาน ระบบบัญชี ระเบียบการเงิน การมีส่วนร่วมของประชาชน การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร และการตรวจสอบจากส่วนกลางเป็นปัญหาปานกลาง ส่วนความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานคลังในภาพรวมและรายประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเรื่องชุมชนได้รับประโยชน์จากการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเรื่องการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการบริหารงานคลัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามอายุและรายได้

นพพล สุรนักรินทร์ (2547) ได้วิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสนอถึงทัศนะ ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนและแนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้เลือก องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เหียะ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลชมพู องค์การบริหารส่วนตำบลดงเหนือ และองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากว้าง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 397 คน เป็นพื้นที่ทำการวิจัย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านบุคคลพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าประชาชนมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในอบต.แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นพบว่าประชาชนมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ปัจจัยด้านขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล

วสันต์ สุวรรณ (2547) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสนอถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลและผลกระทบที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้วิจัยได้

รวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 500 คน โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน จำนวน 21 คน และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปจำนวน 25 คน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆกัน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมเนียมนิยมมากกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบอธรรมนิยม สภาพเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในท้องถิ่นหรือหมู่บ้าน การเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรหรือกลุ่มจัดตั้งในชุมชนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ การศึกษา ต่างก็ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความพร้อมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ควรสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลและผู้นำควรจะมีการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลอีกครั้ง และควรให้อิสระในการบริหารงานแก่องค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ธีรพล จอมเล็ก (2548) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบถึงบทบาทในการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 130 คน งานวิจัยแสดงให้เห็นถึง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจและสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนและลักษณะโครงสร้างขององค์กรมีผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประพันธ์ แก้วเก้ (2549) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML): กรณีศึกษากิ่งอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสำรวจถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML) ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ความรู้ความเข้าใจของประชาชน และสำรวจปัญหาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในกิ่งอำเภอดอยหล่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ SML ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมี

ส่วนร่วม ได้แก่ตำแหน่งทางสังคมคือ ผู้มีตำแหน่งทางสังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการมากกว่าผู้ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และขนาดของหมู่บ้านคือ หมู่บ้านขนาดเล็กและขนาดกลางมีการดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของประชาชนทั้งหมู่บ้าน แต่หมู่บ้านขนาดใหญ่มีการดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของประชาชนเพียงบางกลุ่ม ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานนั้นผู้วิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ทำให้การตัดสินใจคัดเลือกปัญหาและทำกิจกรรมโครงการเป็นไปตามความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่และเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขความเดือดร้อนของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน ปัญหาและอุปสรรคของโครงการ SML ได้แก่งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้น้อยเกินไปไม่เพียงพอ คณะกรรมการและประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปัญหาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับในการใช้เงินของโครงการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ คือรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นและควรจะมีงบประมาณต่อเนื่อง ควรแก้ไขระเบียบข้อบังคับในการใช้เงินโครงการ SMLและกำหนดการสิ้นสุดโครงการ ควรจะมีการอบรมให้ความรู้หรือทำความเข้าใจกับบุคลากร และควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญของโครงการและให้รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวมให้มากขึ้น

เตือนใจ ฤทธิจักร (2550: 81) ได้ศึกษาเรื่อง “ธรรมาภิบาลในการบริหารสถานบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ “กระทรวงยุติธรรม” ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน มีทัศนะต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถานบันนิติวิทยาศาสตร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสายงานสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงานในสายงานหลัก อาจเป็นเพราะกลุ่มสายงานหลัก และกลุ่มสายงานสนับสนุนของสถานบันนิติวิทยาศาสตร์มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานแตกต่างกัน แต่ทั้งสองสายงานต้องประสานการทำงานร่วมกัน

สุภัทรมาศ จริยะเวชวัฒนา (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉางมีความเสมอภาคและการกระจายพัฒนาอย่างทั่วถึง ไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนา และในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการต่างๆ ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่ามีปัญหาในเรื่องของคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ดังนั้นจึงเสนอให้ผู้บริหารของเทศบาลเร่งปรับโครงสร้างและระบบงานต่างๆ ให้สอดคล้องกับการบริหารการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในด้านนิติธรรมที่ว่าการตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกัน

ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับเหล่านั้นโดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคลและนำกฎระเบียบการบริหารงานของเทศบาลมาบังคับใช้เป็นมาตรฐานเพื่อเป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยทรงขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักธรรมาภิบาล สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลนั้น เป็นที่ยอมรับและนำมาใช้ในหลายๆ องค์การ โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร ซึ่งเป็นหลักในการบริหารจัดการที่ดีและผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้กำหนดกรอบแนวคิดที่เสนอถึง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed methodology) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative research) เพื่อตอบคำถามและโจทย์การวิจัย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้คือ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เกี่ยวกับคุณภาพการบริหารโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาล มาปฏิบัติเพื่อสร้างความยอมรับ ความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมั่น และความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับประชาชน ในกระบวนการบริหารจึงต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินการ มีว่าจะเป็น ในเรื่องการวางแผนการพัฒนาคำบล การจัดการองค์การ การจัดหาบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่ง การวินิจัยสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และการจัดทำงบประมาณ ตลอดจนต้องตอบสนองต่อนโยบายของรัฐ
2. ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรฝ่ายสถานที่ปฏิบัติงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและแก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 รายในการสัมภาษณ์ และจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) จำนวน 373 รายในการใช้แบบสอบถาม

ใช้วิธีการกำหนดขนาดที่พอดีของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ตามแบบ Taro Yamane (Yamane,1974)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = แทน ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ

เมื่อ N = แทน ขนาดประชากร

เมื่อ e = แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

สำหรับการวิจัยนี้ผู้วิจัยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5% (e) มีค่าเท่ากับ 0.05

$$\text{จากสูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

$$n = \frac{5,635}{1+5,635(0.05)^2}$$

$$n = 373.48 \text{ หรือประมาณ } 373 \text{ คน}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนของแบบสอบถาม ผู้ศึกษาวิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ส่วนที่ 4 เป้าหมายและความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วและชุมชน

แบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาวิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือ อันได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยประยุกต์เอาแบบสอบถามการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำไปทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา(content validity) และความเชื่อมั่น(reliability)

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามแนวทางที่ได้จากการตรวจสอบเอกสาร เป็นพื้นฐานในการทำแบบสอบถาม และนำเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อทำการทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา(content validity) ตรวจสอบ วิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัดมากยิ่งขึ้น

2. นำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อมั่น(reliability) จากนั้นจึงนำไปทดสอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 ราย ผลที่ได้มีความเที่ยงคงที่(stability) มีความถูกต้อง(accuracy) และไม่เปลี่ยนแปลง(consistency) แล้วจึงนำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach's โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา(coefficient of alpha) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.93 แล้วนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง และสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555

2. เมื่อเก็บแบบสอบถามคืนมา จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดความ แล้วนำไปวิเคราะห์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อนำไปวิเคราะห์กับแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนต่อกระบวนการบริหารและการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายและความสำเร็จขององค์การส่วนตำบลเหมืองแก้วและชุมชน ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

แบบสอบถาม ผู้ศึกษาวิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	คะแนน อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	คะแนน อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	คะแนน อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	คะแนน อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	คะแนน อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามทัศนคติของประชาชน โดยการศึกษาวิจัยด้วยการวิจัยวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methodology) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ตอนที่ 2 ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถพิจารณาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

การดำเนินการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ถือว่ามีความสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว การที่ผู้บริหารได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารย่อมส่งผลทำให้องค์การบริหารเหมืองแก้วมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วเป็นอย่างดี

1. ด้านการวางแผน(Planning)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วในเรื่องของการจัดทำแผนองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว กล่าวว่า “...องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้มีการจัดทำแผนเป็นไปตามหลักนิติธรรม โดยการยึดระเบียบว่าด้วยการจัดทำแผน ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2548 ตั้งแต่กระบวนการเก็บรวบรวม

ข้อมูลจนไปถึงการนำแผนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นไปตามระเบียบการจัดทำแผน...” (ไกร บุญมา เรือน, 2556: สัมภาษณ์) “...การจัดทำแผนที่มุ่งเน้นตามหลักคุณธรรมนั้นต้องมีการจัดทำแผนที่มุ่งเน้นประโยชน์แก่ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงมีความเป็นธรรมและเสมอภาค โดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อกันใดกลุ่มหนึ่ง และโครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาส่วนมากจะเกิดจากความต้องการของประชาชนเป็นที่พอใจของประชาชนจากทุกหมู่บ้าน...” (วิมลพ ัญญา, 2556: สัมภาษณ์) แต่อย่างไรก็ดีการจะทำให้การวางแผนของ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลนั้นและควรจะมี คือ “...องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วยังมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนอย่างตรงไปตรงมา และโครงการและกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนาส่วนมากนั้นก็จะเกิดจากปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน...” (ทองคำ กันทาแดง, 2556: สัมภาษณ์) และหนึ่งในฝ่ายผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้กล่าวว่า “...องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว นั้นยังมีกระบวนการจัดทำแผนและการตรวจสอบหลังจากการที่นำแผนไปสู่การปฏิบัติอีกด้วย มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบลเหมืองแก้วเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ตรวจสอบติดตาม และประเมินผลโครงการ ที่อยู่ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ผ่านเสียงตามสาย และการบอกกล่าวของผู้ใหญ่บ้าน มีการวางแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ โดยการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือที่ได้สัญญาไว้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ โดยการคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ มีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่าในการจัดทำแผน เช่น มีการวางแผนเรื่องการเลือกที่จัดประชาคมในแต่ละหมู่บ้านเน้นสถานที่ที่ประชาชนสามารถมาได้สะดวก เพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชาชนส่วนใหญ่ ไม่ต้องเสียเวลาในการเก็บข้อมูลหลายครั้ง...” (ชญญา สกุลวรศิลป์, 2556: สัมภาษณ์)

2. ด้านการจัดองค์กร(Organizing)

การบริหารองค์กรเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารที่มีความสำคัญ ที่จะเป็นทำกำหนดการดำเนินการขององค์กร จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารท่านหนึ่งท่านได้ให้ข้อมูลว่า “...องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการมุ่งเน้นการบริหารจัดการตามโครงสร้างหน่วยงานที่เป็นระบบ มีการจัดการจัดบุคลากร และระบบการทำงานในองค์กร เพื่อง่ายและสะดวกรวดเร็วต่อการบริหารจัดการขององค์กร แต่มีบางส่วนที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด...” (ทองคำ กันทาแดง, 2556: สัมภาษณ์) และองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น “...มีการจัดโครงสร้างและระบบการทำงานครบทุกส่วนงาน ที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของ

ประชาชนกลุ่มองค์กรต่างๆ และมีการกำหนดนโยบายต่างๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินรองรับ และมีการปรับปรุงกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นอยู่เสมอ มีการสร้างค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กรทุกคนมีคุณธรรมเน้นการบริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค...” (ชัยญา สกุลวรศิลป์, 2556: สัมภาษณ์) ผู้บริหารท่านหนึ่งได้เสนอต่อว่า “...และยังมีการอบรม ด้านคุณธรรม จริยธรรมจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ มีการแบ่งแยกอำนาจ การบริหารอำนาจนิติบัญญัติและบทบาทอำนาจหน้าที่ของฝ่ายประจำ(พนักงานส่วนตำบล)อย่างชัดเจน โดยมีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ตลอดจนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างตรงไปตรงมา มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่าย ประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กร ในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีการตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหาร กับฝ่ายราชการ...” (ไกร บุญมาเรือน, 2556: สัมภาษณ์) “...และเริ่มมีการปรับปรุงการทำงานหรือระบบงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการประชาชน ไม่ว่าจะเป็นระบบการประสานงานระหว่างประชาชนกับพนักงาน และประสานงานภายในอย่างโทรศัพท์ในองค์กร เป็นต้น...” (วัลลพ ชัยญา, 2556: สัมภาษณ์)

3. ด้านการจัดการบุคคล(Staffing)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการจัดให้บุคลากรปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ ในด้านงานบุคคล “...โดยมีกระบวนการเสาะแสวงหาบุคลากรเพื่อให้สอดคล้องกับงานในหน้าที่ต่างๆ และมีการพัฒนาทักษะให้บุคลากรเกิดการพัฒนาเพื่อพร้อมให้บริการแก่ประชาชน โดยสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เรียนรู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล...” (ไกร บุญมาเรือน, 2556: สัมภาษณ์) “...สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ตลอดจนการรับบุคคลเข้าทำงานก็ต้องยึดตามกฎหมาย มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว และปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน และในเรื่องการรับบุคคลเข้าทำงานก็มีการคิดประกาศ และการประกาศเสียงตามสาย เพื่อจะทำให้ประชาชนที่สนใจได้รับทราบกันอย่างทั่วถึง มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ มีการเปิดเผยหลักเกณฑ์...” (ชัยญา สกุลวรศิลป์, 2556: สัมภาษณ์) “...วิธีการในการปฏิบัติงานหรือข้อมูลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและสามารถติดตามการดำเนินงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้ มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ มีความร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว เพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยการวาง

นโยบายของผู้บริหารที่เน้นการทำงานเป็นทีม มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชน มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยเพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า ลดเวลาในการทำงาน และลดปริมาณการใช้บุคลากรที่มากเกินไป...” (ทองคำ กันทาแดง, 2556: สัมภาษณ์)

4. ด้านการอำนวยการ(Direction)

ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการสั่งการโดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาโดย “...มีการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายและติดตามผลการปฏิบัติงาน และคอยชักจูงหรือกระตุ้นให้พนักงานทำงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการสั่งการโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล...” (ทองคำ กันทาแดง, 2556: สัมภาษณ์) การให้คำสั่งนั้น “...จะเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ จะไม่เข้ามาแทรกแซงการทำงานของข้าราชการประจำ และพนักงานส่วนตำบลในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้พนักงานดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างตรงไปตรงมานั้นความโปร่งใสในการสั่งการ โดยไม่มีการลักลอบออกคำสั่งโดยทุจริต มีการเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการทุกครั้งเมื่อมีการสั่งการ...” (ไกร บุญมาเรือน, 2556: สัมภาษณ์) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว และพนักงานนั้น “...มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ โดยเฉพาะการให้บริการแก่ประชาชนที่มาติดต่อกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสั่งการให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วอย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย และได้ประโยชน์ โดยเฉพาะการใช้งบประมาณในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ...” (วิมลพ ชาญญา, 2556: สัมภาษณ์)

5. ด้านการประสานงาน(Coordinating)

ในเรื่องการประสานงานนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดระเบียบวิธีการทำงาน “...โดยให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทำงานซ้ำซ้อนกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันในองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว...” (ทองคำ กันทาแดง, 2556: สัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล “...มีการดำเนินกิจกรรม และโครงการตามระเบียบและขั้นตอนตามระเบียบขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้าง

เครือข่ายชุมชน เช่น การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น การส่งสอนเด็กและเยาวชนผ่านผู้สูงอายุ ฯลฯ มาเป็นตัวสร้างคุณธรรมให้แก่ชุมชน...” (ไกร บุญมาเรือน, 2556: สัมภาษณ์) “...มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และสามารถตรวจสอบความถูกต้อง โดยประชาชนหรือกลุ่มองค์กรต่างๆ สามารถเข้ามาประสานงานขอรับข้อมูลข่าวสารจากทางหน่วยงานได้โดยตรง มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินบนพื้นฐานการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ฝ่ายบริหารสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี แม้จะอยู่ในกลุ่มการเมืองคนละฝ่ายก็ตาม โครงการและกิจกรรมต่างๆ ให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคและคุ้มค่า...” (ชญญา สกุตวรศิลป์, 2556: สัมภาษณ์)

6. ด้านการรายงาน(Reporting)

ในเรื่องการรายงานผลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ผู้บริหารท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ว่า “...องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วตามระเบียบว่าด้วยการบริหารราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ผู้บริหารมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการรายงานผลการดำเนินงาน...” (ไกร บุญมาเรือน, 2556: สัมภาษณ์) ซึ่งกระบวนการที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวมาข้างต้นนั้นต้องอาศัย “...การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย องค์การบริหารส่วนตำบลสัญจร ประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล...” (ชญญา สกุตวรศิลป์, 2556: สัมภาษณ์) “...จึงจะทำให้การทำงานเกิดความโปร่งใส สามารถรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภาขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว และประชาชน สามารถตอบข้อสงสัยได้ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว...” (วัลลพ ชญญา, 2556: สัมภาษณ์) “...มีการเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่ม องค์กร ร่วมประเมินผล ตรวจสอบโครงการที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วปฏิบัติได้ มีเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อประชาชนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร...” (ไกร บุญมาเรือน, 2556: สัมภาษณ์)

7. ด้านการงบประมาณ(Budgeting)

การบริหารจัดการด้านการงบประมาณนั้น จากคำสัมภาษณ์ผู้บริหาร “...องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดทำแผนงบประมาณ โดยใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี รายจ่ายประจำปี โดยมีการจัดทำแผนงบประมาณต่างๆอย่างรอบครอบเพื่อกระจายงบประมาณไปยังกิจกรรม หรือโครงการต่างๆที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้วางไว้...” (ทองคำ กันทาแดง, 2556: สัมภาษณ์) “...มีการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นไประเบียบกฎเกณฑ์ และใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการปิดประกาศข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี...” (ชัยญา สกุลวรศิลป์, 2556: สัมภาษณ์) และในการจัดทำงบประมาณนั้น “...ต้องมีการเปิดเผยให้ประชาชนทราบทั่วกัน มีการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ไม่ถูกอิทธิพลทางการเมืองแทรกแซง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณประจำปี เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณจากประชาชน และองค์กรต่างๆ มีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด ในการจัดกิจกรรม และโครงการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทุกด้าน...” (ไกรบุญมาเรือน, 2556: สัมภาษณ์)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

จากการสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว จำนวน 373 คน ได้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการพรรณนาข้อมูล ดังต่อไปนี้

สถานภาพส่วนบุคคลของบุคลากรและประชาชน

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของบุคลากรและประชาชน จำนวน 373 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประเภทของบุคลากร

2. เพศ

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีผู้ที่ตอบแบบสอบถามในเรื่อง กระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 237 ราย หรือร้อยละ 63.80 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 136 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 36.20 ดังแสดงรายละเอียดตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

(N=373)

เพศ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	136	36.20
หญิง	237	63.80
รวม	373	100.00

2. อายุ

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีผู้ที่ตอบแบบสอบถามในเรื่อง กระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 133 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.64 รองลงมาอายุ 41-50 ปี จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.85 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.94 อายุระหว่าง 23.94 อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.57 ดังแสดงรายละเอียดตารางที่ 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

(N=373)

อายุ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
อายุต่ำกว่า 30 ปี	89	23.94
30 – 40 ปี	133	35.64

ตาราง 2 (ต่อ)

(N=373)

อายุ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
41 – 50 ปี	115	30.85
51 – 60 ปี	36	9.57
รวม	373	100.00

3. ระดับการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง กระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ระดับประถมศึกษา มีมากที่สุด จำนวน 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.50 ระดับมัธยมต้น จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.80 ระดับมัธยมปลาย จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.50 ระดับอนุปริญญา จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.90 ระดับปริญญาตรีและปริญญาโทหรือสูงกว่า มีจำนวนเท่ากัน คือ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60 ดังแสดงรายละเอียดตารางที่ 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

(N=373)

ระดับการศึกษา	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
ประถม	118	31.60
ม.ต้น	115	30.80
ม.ปลาย	80	21.50
อนุปริญญา	26	6.90
ปริญญาตรี	17	4.60
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	17	4.60
รวม	373	100.00

ทักษะของบุคลากรและประชาชนต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

การศึกษาระบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตามทัศนคติของประชาชน ประกอบด้วยประเด็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยมีรายละเอียดดังนี้

4. ด้านการวางแผน

จากการศึกษาระบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลว่าด้านใดการวางแผนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว แผนพัฒนา สามปี แผนปฏิบัติการและแผนบริหารงานของส่วนงานต่างๆ ตามหลักนิติธรรมโดยยึดหลักกฎหมายระเบียบข้อบังคับของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.35 รองลงมา คือ มีการวางแผนด้วยความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา โครงการและกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนาส่วนมากจะเกิดจากปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยผ่านเวทีประชาชนทั้งระดับหมู่บ้านและตำบลมีกระบวนการจัดทำแผนและการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.28 รองลงมา คือ ในการจัดทำแผนพัฒนาและการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจตรวจสอบติดตามประเมินผลโครงการที่อยู่ในแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตลอดจนการประชุมสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.24 รองลงมา มีการจัดทำแผนพัฒนาที่มุ่งเน้นตามหลักคุณธรรม โดยมุ่งประโยชน์แก่ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง มีความเป็นธรรมและเสมอภาคโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อกันใดกลุ่มหนึ่งโครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาส่วนมากจะเกิดจากความต้องการของประชาชนเป็นที่พอใจของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.20 รองลงมา มีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.19 และอันสุดท้าย คือ มีการวางแผนบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.80 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการวางแผน

ด้านการวางแผน	ระดับบริหารจัดการ					ระดับ	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย
1.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนางานต่างๆ เป็นตามหลักนิติธรรม	190 (51.00)	127 (34.00)	56 (15.00)	-	-	0.41	4.35
2.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการจัดทำแผนพัฒนาที่มุ่งเน้นตามหลักคุณธรรม	134 (36.00)	179 (48.00)	60 (16.00)	-	-	0.43	4.20
3.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการวางแผนด้วยความโปร่งใส	164 (44.00)	149 (40.00)	60 (16.00)	-	-	0.32	4.28
4.ในการจัดทำแผนพัฒนาและการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	134 (36.00)	194 (52.00)	45 (12.00)	-	-	0.31	4.24
5.มีการวางแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบต่อ และปฏิบัติตามที่ได้สัญญาไว้กับประชาชน	90 (24.00)	134 (36.00)	134 (36.00)	15 (4.00)	-	0.41	3.80

ตาราง 4 (ต่อ)

(N=373)

ด้านการวางแผน	ระดับการจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
6. มีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรและ	172	115	72	14	-	มาก
งบประมาณอย่างคุ้มค่า	46.20	30.80	19.20	3.80	-	
รวม					0.37	4.18
						มาก

2.5 ด้านการจัดการองค์การ

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการจัดการองค์การ ผลการวิจัยพบว่าในด้านการจัดองค์การมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.10 อยู่ระดับมาก โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านการจัดโครงสร้างและระบบการทำงานครบทุกส่วนงานที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน มีการกำหนดนโยบายไม่ขัดต่อกฎหมายในการบริหารราชการ มีการปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.43 รองลงมา คือ มีการสร้างค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กรมีการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้รับการพัฒนามากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.28 รองลงมา คือ มีการแบ่งแยกอำนาจการบริหารอำนาจนิติบัญญัติและบทบาทหน้าที่ของฝ่ายประจำ(พนักงานส่วนตำบล)อย่างชัดเจนมีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ตลอดจนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างตรงไปตรงมามากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 รองลงมา เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นรูปธรรมมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.05 รองลงมา มีการปรับปรุงการทำงานหรือระบบงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการประชาชน มากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหาร มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.80 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการบริหารจัดการองค์การ

(N=373)

การจัดการองค์การ	ระดับบริหารจัดการ						ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย
1.องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งแก้ว มีการจัดโครงสร้างและระบบการทำงาน ไม่จัดออกกฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน	190 (51.00)	127 (34.00)	37 (10.00)	19 (5.00)	-	0.41	4.43
2.องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งแก้ว มีการสร้างค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์การ มีการอบรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม จัดกิจกรรมทางศาสนา	205 (55.00)	101 (27.00)	37 (10.00)	19 (5.00)	11 3.00	0.43	4.28
3.องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งแก้ว มีการแบ่งแยกอำนาจการบริหาร อำนาจนิติบัญญัติและบทบาทอำนาจหน้าที่ของฝ่ายประจำ(พนักงานส่วนตำบล)อย่างชัดเจน	161 (43.00)	130 (35.00)	56 (15.00)	26 (7.00)	-	0.39	4.13
4.องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งแก้ว เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่าย ประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กร ในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	142 (38.00)	119 (32.00)	101 (27.00)	11 (3.00)	-	0.38	4.05
5.ผู้บริหาร มีการตั้งคณะทำงาน คณะกรรมการ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบ ถ่วงดุล	90 (24.00)	134 (36.00)	134 (36.00)	15 (4.00)	-	0.46	3.80

ตาราง 5 (ต่อ)

การจัดการองค์กร	ระดับบริหารจัดการ					ระดับ ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
6.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการปรับปรุงการ ทำงานหรือระบบงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการ ให้บริการประชาชน	146 (39.00)	108 (29.00)	71 (19.00)	37 (10.00)	11 (3.00)	3.92 มาก
รวม						0.42 4.10 มาก

(N=373)

2.6 ด้านการบริหารจัดการบุคคล

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการบริหารจัดการบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการจัดบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านเจ้าหน้าที่ (บุคลากร) ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.45 รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีความร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินงานกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประโยชน์ของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.36 รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีความรู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 รองลง เจ้าหน้าที่(บุคลากร)ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถโดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.96 รองลงมา เจ้าหน้าที่(บุคลากร) มีการเปิดเผยหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติงานหรือข้อมูลการปฏิบัติงานเพื่อให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทราบและสามารถติดตามการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 และอันดับสุดท้าย คือ เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) ปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยเพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า และลดเวลาในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการบริหารจัดการบุคคล

(N=373)

การบริหารจัดการบุคคล	ระดับบริหารจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	SD
1. เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีความรู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของ องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้บริการประชาชน	172 (46.00)	104 (28.00)	67 (18.00)	30 (8.00)	-	0.42
2. เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เหมืองแก้ว ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการประชาชน	225 (60.00)	100 (27.00)	37 (10.00)	11 (3.00)	-	0.36
3. เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีการเปิดเผยหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติงานหรือข้อมูลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง ได้ทราบและสามารถติดตามการดำเนินงาน	116 (31.00)	146 (39.00)	82 (22.00)	22 (6.00)	7 2.00	0.43
4. เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีความร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อประโยชน์ของประชาชน	202 (54.00)	104 (28.00)	67 (18.00)	-	-	0.50

2.7 ด้านการอำนวยความสะดวก

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการอำนวยความสะดวก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าในด้านการอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.97 อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านผู้บริหารไม่แทรกแซงการทำงานของข้าราชการ/พนักงานส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.08 รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการสั่งการ/มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างตรงไปตรงมาและผู้บริหารมีการสั่งการโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เท่ากันมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.05 รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.01 รองลงมา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.99 รองลงมา และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการสั่งการให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล อย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย และได้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการอำนวยความสะดวก (N=373)

การอำนวยความสะดวก	ระดับการจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1. ผู้บริหารมีการสั่งการโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและ บริหารราชการ ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของ ราชการ	142 (38.00)	112 (30.00)	108 (29.00)	11 (3.00)	-	4.05 มาก
2. ผู้บริหารไม่แทรกแซงการทำงานของข้าราชการ ประจำ / พนักงานส่วนตำบล ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล	157 (42.00)	126 (34.00)	60 (16.00)	19 (5.00)	11 3.00	4.08 มาก
3. ผู้บริหารมีการสั่งการงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่าง ตรงไปตรงมา	142 (38.00)	119 (32.00)	101 (27.00)	11 (3.00)	-	4.05 มาก
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการ	119 (32.00)	160 (43.00)	68 (18.00)	26 (7.00)	-	3.99 มาก
5. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุ ความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ	134 (36.00)	138 (37.00)	75 (20.00)	26 (7.00)	-	4.01 มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

(N=373)

การอำนวยความสะดวกและการจัดการ	ระดับบริหารจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
6.ผู้บริหาร มีการจัดการให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์กรบริหารส่วนตำบลอย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย และได้ประโยชน์	97 (26.00)	127 (34.00)	97 (26.00)	30 (8.00)	22 (6.00)	3.66
รวม						0.45
						3.97
						มาก

2.8 ด้านการประสานงาน

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าในการประสานงานมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.81 อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านเปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.05 รองลงมา คือ ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเครือข่ายชุมชน เช่น การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.01 รองลงมา คือ โครงการและกิจกรรมต่างๆ ให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 รองลงมา มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68 รองลงมามีการดำเนินกิจกรรมและโครงการตามระเบียบและขั้นตอนของ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.64 และอันดับสุดท้าย คือ ฝ่ายบริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี แม้จะอยู่ในกลุ่มการเมืองคนละฝ่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.59 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการปฏิบัติงาน

(N=373)

การปฏิบัติงาน	ระดับการจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1.องค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้ว มีการดำเนินงานตามแผนและโครงการตามระเบียบและขั้นตอนของ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชัดเจน	90 (24.00)	123 (33.00)	112 (30.00)	37 (10.00)	11 3.00	3.64 มาก
2.องค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้ว ใ้ผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเครือข่ายชุมชน	134 (36.00)	138 (37.00)	75 (20.00)	26 (7.00)	-	4.01 มาก
3.องค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้ว เปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้	142 (38.00)	112 (30.00)	108 (29.00)	11 (3.00)	-	4.05 มาก
4.องค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้ว มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	104 (28.00)	119 (32.00)	98 (26.00)	45 (12.00)	7 (2.00)	3.68 มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

(N=373)

การประสานงาน	ระดับบริหารจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
5.ฝ่ายบริหาร สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เหมืองแก้ว	90 (24.00)	119 (32.00)	108 (29.00)	34 (9.00)	22 (6.00)	3.59
6.โครงการและกิจกรรมต่างๆให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคคุ้มค่า	117 (31.00)	145 (39.00)	82 (22.00)	22 (6.00)	7 (2.00)	3.90
รวม						3.81
						มาก

2.9 ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านผู้บริหารมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.28 รองลงมา คือ มีเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบรายงานผลการปฏิบัติงานต่อประชาชนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ทุกคนทุกกลุ่ม องค์กร ร่วมประเมินผล/ตรวจสอบโครงการที่ องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.92 รองลงมา มีการรายงานผลการดำเนินงานโดยมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย,องค์การบริหารส่วนตำบลสัญจร,ประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.80 รองลงมา มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน/เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร/การติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68 และอันดับสุดท้าย คือ ทำงานด้วยโปร่งใส สามารถรายงานผลการปฏิบัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน สามารถตอบข้อสงสัยได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.59 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการรายงานผลการปฏิบัติงาน (N=373)

การรายงานผลการปฏิบัติงาน	ระดับบริหารจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
					SD	ค่าเฉลี่ย
1.ผู้บริหารมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการ แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	205 (55.00)	101 (27.00)	37 (10.00)	19 (5.00)	11 (3.00)	4.28
2.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการ รายงานผลการดำเนินงาน โดยมีการ ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย,องค์การบริหารส่วน ตำบลสัญจร	90 (24.00)	134 (36.00)	134 (36.00)	15 (4.00)	-	3.80
3.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ทำงานด้วย ความโปร่งใส สามารถรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชน สามารถตอบข้อสงสัย	90 (24.00)	119 (32.00)	108 (29.00)	34 (9.00)	22 (6.00)	3.59
4.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว เปิดโอกาส ให้ทุกกลุ่ม องค์กร ร่วมประเมินผล/ตรวจสอบ โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติ	146 (39.00)	108 (29.00)	71 (19.00)	37 (10.00)	11 (3.00)	3.92

ตาราง 9 (ต่อ)

(N=373)

การรายงานผลการปฏิบัติงาน	ระดับบริหารจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
5.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง	160 (43.00)	131 (35.00)	56 (15.00)	26 (7.00)	-	4.13
6.องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน/เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร/การติดต่อสื่อสาร	104 (28.00)	119 (32.00)	98 (26.00)	45 (12.00)	7 (2.00)	3.68
รวม						0.46 3.90
						มาก

2.10 ด้านการงบประมาณ

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นด้านการงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าในด้านการงบประมาณมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านการใช้งบประมาณอย่างประหยัด ในการจัดกิจกรรมและโครงการฯ คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทุกด้าน มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.24 รองลงมา คือ มีการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ไม่ถูกอิทธิพลทางการเมืองแทรกแซง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.19 รองลงมา คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณประจำปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 รองลงมา มีการเปิดเผยข้อมูลข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปี เปิดเผยให้ประชาชนทราบทั่วกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.05 รองลงมา คือ มีการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ และใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 และอันดับสุดท้าย คือ เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณจากประชาชน และองค์กรต่างๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการงบประมาณ

การงบประมาณ	ระดับบริหารจัดการ					ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	SD	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนแก้วมีการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	145 (39.00)	108 (29.00)	72 (19.00)	37 (10.00)	11 (3.00)	0.49	3.92 มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนแก้ว มีการเปิดบัญชีบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปี	142 (38.00)	119 (32.00)	101 (27.00)	11 (3.00)	-	0.43	4.05 มาก
3. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนแก้ว มีการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ไม่ถูกอิทธิพลทางการเมืองแทรกแซง	172 (46.20)	115 (30.80)	72 (19.20)	14 (3.80)	-	6.00	4.19 มาก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนแก้ว มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณประจำปี	160 (43.00)	131 (35.00)	56 (15.00)	26 (7.00)	-	0.35	4.13

ตาราง 10 (ต่อ)

(N=.73)

การงบประมาณ	ระดับบริหารจัดการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหมือ่งแก้ว เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณจากประชาชน และองค์กรปกครองส่วนตำบลหมือ่งแก้ว มีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด ในการจัดกิจกรรมและโครงการฯ	97 (26.00)	127 (34.00)	97 (26.00)	30 (8.00)	22 (6.00)	3.66
	134	194	45	-	-	4.24
	36.00	52.00	12.00	-	-	
รวม						0.44
						4.06

ภาพรวมของกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

จากการศึกษาพบว่า ภาพรวมของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ตามทัศนคติของประชาชนโดยเฉลี่ยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.02 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี นั้นแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น มีการบริหารเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านที่มีการบริหารเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดคือ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.18 รองลงมาคือ ด้านจัดการองค์การและด้านการจัดการบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 ด้านการงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.06 ด้านการอำนวยความสะดวกและการสั่งการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 และด้านการประสานงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.81 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดตาราง 11

ตาราง 11 ภาพรวมของกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตามทัศนคติของประชาชน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	คะแนนเฉลี่ย	SD	ระดับทัศนคติ
ด้านการวางแผน	4.18	0.37	มาก
ด้านการจัดการองค์การ	4.10	0.42	มาก
ด้านการจัดการบุคคล	4.10	0.42	มาก
ด้านการอำนวยความสะดวกและการสั่งการ	3.97	0.45	มาก
ด้านการประสานงาน	3.81	0.45	มาก
ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน	3.90	0.46	มาก
ด้านการงบประมาณ	4.06	0.44	มาก
รวม	4.02	0.44	มาก

สรุป จากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลเหมืองแก้ว พบว่า โดยรวมแล้วประชาชนมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นในกระบวนการทำงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ได้บริหารงานออกมาเป็นรูปธรรมจนสามารถทำให้ประชาชนมองเห็นและทำให้ประชาชนพึงพอใจต่อกระบวนการทำงาน ไม่ว่าจะเป็น ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์การ ด้านการจัดการบุคคล ด้านอำนวยความสะดวกและการสั่งการ ด้านการประสานงาน ด้านการ

รายงานการปฏิบัติงาน ด้านงบประมาณที่ให้การดำเนินการต่างๆของทางองค์การบริหารส่วนตำบล เหมืองแก้ว ตลอดจนถึงการบริหารของผู้บริหารในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เหมืองแก้วให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วประสบความสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์กร คือ ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้บริหาร ฝ่ายสภา พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และตลอดจนถึงประชาชนในตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล การวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed methodology) โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกในการหาข้อมูลและข้อเท็จจริง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ว่า ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ข้อที่ 2 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามทัศนคติของประชาชน ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

5.1.1 ด้านการวางแผน(Planning)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้มีการจัดทำแผนเป็นไปตามหลักนิติธรรม โดยการยึดระเบียบว่าด้วยการจัดทำแผน ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2548 ตั้งแต่กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจนไปถึงการนำแผนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นไปตามระเบียบการจัดทำแผน การจัดทำแผนที่มุ่งเน้นตามหลักคุณธรรมนั้นต้องมีการจัดทำแผนที่มุ่งเน้นประโยชน์แก่ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงมีความเป็นธรรมและเสมอภาค โดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อกันใดกลุ่มหนึ่ง และโครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาส่วนมากจะเกิดจากความต้องการของประชาชนเป็นที่พอใจของประชาชนจากทุกหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วยังมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนอย่างตรงไปตรงมา และโครงการและกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนานั้นก็จะเกิดจากปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว นั้นยังมีกระบวนการจัดทำแผนและการตรวจสอบหลังจากการที่นำแผนไปสู่การปฏิบัติอีกด้วย มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบลเหมืองแก้วเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ตรวจสอบติดตาม และประเมินผลโครงการ ที่อยู่ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ผ่านเสียงตามสาย และการบอกกล่าวของ

ผู้ใหญ่บ้าน มีการวางแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ โดยการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือที่ได้สัญญาไว้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ โดยการคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ มีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่าในการจัดทำแผน เช่น มีการวางแผนเรื่องการเลือกที่จัดประชุมในแต่ละหมู่บ้านเน้นสถานที่ที่ประชาชนสามารถมาได้สะดวก เพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชาชนส่วนใหญ่ ไม่ต้องเสียเวลาในการเก็บข้อมูลหลายครั้ง

5.1.2 ด้านการจัดองค์กร(Organizing)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการมุ่งเน้นการบริหารจัดการตามโครงสร้างหน่วยงานที่เป็นระบบ มีการจัดการจัดบุคลากร และระบบการทำงานในองค์กร เพื่อง่ายและสะดวกรวดเร็วต่อการบริหารจัดการขององค์กร แต่มีบางส่วนที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด มีการจัดโครงสร้างและระบบการทำงานครบทุกส่วนงาน ที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มองค์กรต่างๆ และมีการกำหนดนโยบายต่างๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินรองรับ และมีการปรับปรุงกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นอยู่เสมอ มีการสร้างค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กรทุกคนมีคุณธรรมเน้นการบริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค และยังมีการอบรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม จัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ มีการแบ่งแยกอำนาจ การบริหารอำนาจนิติบัญญัติและบทบาทอำนาจหน้าที่ของฝ่ายประจำ(พนักงานส่วนตำบล)อย่างชัดเจน โดยมีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ตลอดจนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างตรงไปตรงมา มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กร ในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีการตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายราชการ และเริ่มมีการปรับปรุงการทำงานหรือระบบงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการประชาชน ไม่ว่าจะเป็นระบบการประสานงานระหว่างประชาชนกับพนักงาน และประสานงานภายในองค์กร โดยใช้โทรศัพท์ เป็นต้น

5.1.3 ด้านการจัดการบุคคล(Staffing)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ได้มีกระบวนการเสาะแสวงหาบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับงานในหน้าที่ต่างๆ และมีการพัฒนาทักษะให้บุคลากรเกิดการพัฒนา เพื่อพร้อมให้บริการแก่ประชาชน โดยสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่

เรียนรู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับการรับบุคคลเข้าทำงานก็ยึดกฎระเบียบตามกฎหมาย มีการติดประกาศและการประกาศเสียงตามสาย เพื่อจะทำให้ประชาชนที่สนใจได้รับทราบกันอย่างทั่วถึง มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ มีการเปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการในการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้ว ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและสามารถติดตามการดำเนินงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้ว มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ มีความร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้ว เพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยการวางนโยบายของผู้บริหารที่เน้นการทำงานเป็นทีม มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชน มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยเพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า ลดเวลาในการทำงาน และลดปริมาณการใช้บุคลากรที่มากเกินไป

5.1.4 ด้านการอำนวยการ(Direction)

ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้วมีการสั่งการโดยมีการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายและติดตามผลการปฏิบัติงาน และคอยชักจูงหรือกระตุ้นให้พนักงานทำงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หมืองแก้ว มีการสั่งการโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลการให้คำสั่งนั้นจะเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ จะไม่เข้ามาแทรกแซงการทำงานของข้าราชการประจำ และพนักงานส่วนตำบลในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้พนักงานดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างตรงไปตรงมาเน้นความโปร่งใสในการสั่งการ โดยไม่มีการลักลอบออกคำสั่งโดยทุจริต มีการเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการทุกครั้งเมื่อมีการสั่งการ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้ว และพนักงานนั้นมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ โดยเฉพาะการให้บริการแก่ประชาชนที่มาติดต่อกับทางองค์การบริหารส่วนตำบล มีการสั่งการให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลหมืองแก้วอย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย และได้ประโยชน์

5.1.5 ด้านการประสานงาน(Coordinating)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดระเบียบวิธีการทำงานโดยให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทำงานซ้ำซ้อนกัน ไม่เกิดความขัดแย้งกันในองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการดำเนินกิจกรรมและโครงการตามระเบียบและขั้นตอนตามระเบียบขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเครือข่ายชุมชน เช่น การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น การส่งเสริมเด็กและเยาวชนโดยนำผู้สูงอายุ มาเป็นตัวประสานในการสร้างคุณธรรมให้แก่ชุมชน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และสามารถตรวจสอบความถูกต้อง โดยประชาชนหรือกลุ่มองค์กรต่างๆ สามารถเข้ามาประสานงานขอรับข้อมูลข่าวสารจากทางหน่วยงานได้โดยตรง มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินบนพื้นฐานการบูรณาการทำงานร่วมกันของ ฝ่ายบริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี แม้จะอยู่ในกลุ่มการเมืองคนละฝ่ายก็ตาม โครงการและกิจกรรมต่างๆ ให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคและคุ้มค่า

5.1.6 ด้านการรายงาน(Reporting)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วตามระเบียบว่าด้วยการบริหารราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ผู้บริหารมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายขององค์การบริหารส่วนตำบลสัญจร ประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล การทำงานมีการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภาขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว และประชาชน สามารถตอบข้อสงสัยได้ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มองค์กร ร่วมประเมินผล ตรวจสอบโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วปฏิบัติได้ มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบรายงานผลการปฏิบัติงานต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร

5.1.7 ด้านการงบประมาณ(Budgeting)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดทำแผนงบประมาณ โดยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี รายจ่ายประจำปี โดยมีการจัดทำแผนงบประมาณต่างๆอย่างรอบครอบเพื่อกระจายงบประมาณไปยังกิจกรรม หรือโครงการต่างๆที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้วางไว้ มีการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นไประเบียบกฎเกณฑ์ และใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการปิดประกาศข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เปิดเผยให้ประชาชนทราบทั่วกัน มีการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ไม่ถูกอิทธิพลทางการเมืองแทรกแซง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณประจำปี เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณจากประชาชน และองค์กรต่างๆ มีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด ในการจัดกิจกรรมและโครงการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทุกด้าน

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะผู้บริหารมีการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ ในการบริหารจัดการองค์กรได้ครบทั้ง 6 หลัก คือ การวางแผน ผู้บริหารมีความตระหนักถึงการยึดหลักระเบียบกฎหมาย ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจนไปถึง การนำแผนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นไปตามระเบียบการจัดทำแผน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนอย่างตรงไปตรงมา โครงการและกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนาส่วนมากนั้นก็จะเกิดจากปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน การจัดองค์กร มีการจัดโครงสร้างและระบบการทำงานครบทุกส่วนงาน ที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มองค์กรต่างๆ และมีการกำหนดนโยบายต่างๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินรองรับ และมีการปรับปรุงกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นอยู่เสมอ มีการสร้างค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กรที่ทุกคนมีคุณธรรมเน้นการบริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค และยังมีการอบรม ด้านคุณธรรม จริยธรรมจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ การจัดการบุคคล มีกระบวนการเสาะแสวงหาบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับงานในหน้าที่ต่างๆ และมีการพัฒนาทักษะให้บุคลากรเกิดการพัฒนา เพื่อพร้อมให้บริการแก่ประชาชน โดยสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เรียนรู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและ

ประชาชน มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยเพื่อให้เกิดความ ประหยัด คุ่มค่า ลดเวลาในการทำงาน และลดปริมาณการใช้บุคลากรที่มากเกินไป การอำนวยความสะดวก การให้คำสังนั้นจะเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ จะไม่เข้ามาแทรกแซงการทำงานของข้าราชการประจำ และพนักงานส่วนตำบลในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้พนักงาน ดำเนินงานอย่างมีเอกภาพ มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรงไปตรงมาเน้นความโปร่งใส ในการสั่งการ โดยไม่มีการลักลอบออกคำสั่งโดยทุจริต มีการเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงาน ส่วนตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการทุกครั้งเมื่อมีการสั่งการ การประสานงาน มี การดำเนินกิจกรรมและโครงการตามระเบียบและขั้นตอนตามระเบียบขององค์การบริหารส่วน ตำบล มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้นำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเครือข่ายชุมชน เช่น การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น การสั่งสอน เด็กและเยาวชนผ่านผู้สูงอายุ ฯลฯ มาเป็นตัวสร้างคุณธรรมให้แก่ชุมชน การรายงาน มีการจัดทำ รายงานการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตามระเบียบว่าด้วยการบริหาร ราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ผู้บริหารมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการ แลกงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการรายงานผลการดำเนินงานโดยการ ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย องค์การบริหารส่วนตำบลสัญจร ประกาศขององค์การบริหารส่วน ตำบล จึงจะทำให้การทำงานเกิดความโปร่งใส สามารถรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภาของ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว และประชาชน สามารถตอบข้อสงสัยได้ การงบประมาณ มี การจัดทำแผนงบประมาณต่างๆอย่างรอบครอบเพื่อกระจายงบประมาณไปยังกิจกรรม หรือ โครงการต่างๆที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้วางไว้ มีการตั้งงบประมาณ การ เบิกจ่ายงบประมาณ เป็นไประเบียบกฎเกณฑ์ และใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ โครงการ มีการปิดประกาศข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีการเปิดเผยให้ประชาชนทราบ ทัวกัน มีการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ไม่ถูกอิทธิพลทางการเมืองแทรกแซง มี การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณประจำปี จากกระบวนการบริหาร จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นหลักในการ บริหารงานอย่างจริงจัง และทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว เกิดการดำเนินงานที่มี ประสิทธิภาพ

5.2 ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนมากมีอายุระหว่าง 30-40 ปี มีระดับประถมศึกษามากที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 ด้านการวางแผน

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญของการวางแผนตามหลักธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ 1) องค์ประกอบย่อยด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนา แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการและแผนบริหารงานของส่วนงานต่างๆ ตามหลักนิติธรรม โดยยึดหลักกฎหมายระเบียบข้อบังคับของกรมส่งเสริมการเกษตรมหาดไทย 2) มีการวางแผนด้วยความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา โครงการและกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนาส่วนมากจะเกิดจากปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยผ่านเวทีประชาชนทั้งระดับหมู่บ้านและตำบลมีกระบวนการจัดทำแผนและการตรวจสอบ 3) ในการจัดทำแผนพัฒนาและการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจตรวจสอบติดตามประเมินผลโครงการที่อยู่ในแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตลอดจนการประชุมสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนา 4) มีการจัดทำแผนพัฒนาที่มุ่งเน้นตามหลักคุณธรรม โดยมุ่งประโยชน์แก่ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญและเสมอภาคโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อกันใดกลุ่มหนึ่ง โครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาส่วนมากจะเกิดจากความต้องการของประชาชนเป็นที่พอใจของประชาชน 5) มีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน 6) มีการวางแผนบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจตามลำดับ

5.2.2 ด้านการจัดการองค์การ

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการจัดการองค์การ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญของการจัดการองค์การตามหลักธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ 1)การจัดโครงสร้างและระบบการทำงานครบทุกส่วนงานที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน มีการกำหนดนโยบายไม่ขัดต่อกฎหมายในการบริหารราชการ มีการปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น 2)มีการสร้างค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กรมีการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม จัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้รับการพัฒนา 3)มีการแบ่งแยกอำนาจการบริหารอำนาจนิติบัญญัติและบทบาทหน้าที่ของฝ่ายประจำ(พนักงานส่วนตำบล)อย่างชัดเจนมีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ตลอดจนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยตรงไปตรงมา 4)เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นรูปธรรม 5)มีการปรับปรุงการทำงานหรือระบบงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการประชาชน 6)ผู้บริหาร มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ ตามลำดับ

5.2.3 ด้านการบริหารจัดการบุคคล

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการบริหารจัดการบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญของการบริหารจัดการบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ 1)ด้านเจ้าหน้าที่ (บุคลากร) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน 2)เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีความร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินงานกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประโยชน์ของประชาชน 3)เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีความรู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างถูกต้อง 4)เจ้าหน้าที่(บุคลากร)ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถโดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชน 5)เจ้าหน้าที่(บุคลากร) มีการเปิดเผยหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติงานหรือข้อมูลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทราบและสามารถติดตามการดำเนินงาน 6)เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) ปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วย เพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า และลดเวลาในการทำงานตามลำดับ

5.2.4 ด้านการอำนวยความสะดวกและการสั่งการ

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการอำนวยความสะดวกและการสั่งการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนให้ลำดับความสำคัญของการอำนวยความสะดวกและการสั่งการตามหลักธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ 1)ด้านผู้บริหารไม่มีการแทรกแซงการทำงานของข้าราชการ/พนักงานส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบล 2)ผู้บริหารมีการสั่งการ/มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรงไปตรงมาและผู้บริหารมีการสั่งการโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ 3)ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการ 5)ผู้บริหารมีการสั่งการให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย และได้ประโยชน์ตามลำดับ

5.2.5 ด้านการประสานงาน

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนให้ลำดับความสำคัญของการประสานงานตามหลักธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ 1)เปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ 2)ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเครือข่ายชุมชน เช่น การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ฯลฯ 3)โครงการและกิจกรรมต่างๆ ให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคคุ้มค่า 4)มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 5)มีการดำเนินกิจกรรมและโครงการตามระเบียบและขั้นตอนของ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชัดเจน 6)ฝ่ายบริหารสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี แม้จะอยู่ในกลุ่มการเมืองคนละฝ่ายตามลำดับ

5.2.6 ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนให้ลำดับความสำคัญของการรายงานผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ 1)ผู้บริหารมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2)มีเจ้าหน้าที่ที่

รับผิดชอบรายงานผลการปฏิบัติงานต่อประชาชนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ 3) เปิดโอกาสให้ทุกคน ทุกกลุ่มองค์กรร่วมประเมินผล/ตรวจสอบโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติ 4) มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, องค์การบริหารส่วนตำบลสัญจร, ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบล 5) มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน/เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร/การติดต่อสื่อสาร 6) ทำงานด้วยโปร่งใส สามารถรายงานผลการปฏิบัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน สามารถตอบข้อสงสัยได้ตามลำดับ

5.2.7 ด้านการงบประมาณ

จากการศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ในประเด็นด้านการงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญของ ด้านการงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ 1) มีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด ในการจัดกิจกรรมและโครงการฯ คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทุกด้าน 2) มีการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ไม่ถูกอิทธิพลทางการเมืองแทรกแซง 3) มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณประจำปี 4) มีการเปิดเผยข้อมูลบัญชีรายจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี เปิดเผยให้ประชาชนทราบทั่วกัน 5) มีการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นไประเบียบกฎเกณฑ์ และใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ 6) เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณจากประชาชน และองค์กรต่างๆตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลครั้งนี้ จะกล่าวถึงการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่ ในแง่มุมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว โดยมีประเด็นดังนี้

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ได้มีการใช้หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน กล่าวคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาเป็นตัวกำหนดในแนวทางในการการบิหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว จนเกิดเป็นแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วเหมืองแก้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม จากการศึกษาพบว่าในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการปกครองของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการดำเนินงานโดยมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อดีในการปฏิบัติหรือการดำเนินการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผน การจัดการองค์การ การจัดการบุคคล การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการงบประมาณ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น และการใช้หลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วถือว่าการสร้างกฎระเบียบในการดำเนินงานขององค์การให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สร้างความเป็นระเบียบวินัยให้กับองค์การ ทุกคนในองค์การจะต้องยอมรับกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ร่วมกัน ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยถือว่าเป็นการบริหารงานภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ การกระทำ การต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ เคารพและตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการออกกฎระเบียบและข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบลที่ครอบคลุมถึงอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำอย่างครบถ้วนตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบัญญัติต่างๆ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือชุมชน การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจ มีความยุติธรรมและความเสมอภาคของประชาชนหรือสังคมโดยรวม สอดคล้องกับ ชีรยุทธ บุญมี (2541: 1) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้ นั่นคือหลักสำคัญของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วตามหลักธรรมาภิบาล ในแง่หลักนิติธรรมยังสอดคล้องกับ สุภัทรมาศ จริยเวชชีวัฒนา (2547) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉางมีความเสมอภาคและการกระจายพัฒนาอย่างทั่วถึง ไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้ง

คณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนา และในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการต่างๆ ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา เป็นการบริหารบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

ด้านหลักคุณธรรม จากการศึกษาพบว่าในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านคุณธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยความเที่ยงธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีการฝึกอบรมส่งเสริมจริยธรรมให้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารได้รับการเลือกตั้งมาโดยสุจริต ไม่มีการร้องเรียนใดๆ ไม่มีการซื้อเสียง ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้อง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ได้ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบของตน โดยประชาชนมีความเห็นในเรื่องของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว เป็นผู้ที่มีความประพฤติและปฏิบัติตนที่ถูกต้องดีงาม ปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์ (2545) ที่ได้กล่าวไว้ว่าในการคณะกรรมการนำหลักธรรมาภิบาลไปบริหารจัดการองค์กรนั้น เพื่อปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น เป็นผลมาจากการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจหรือกิจกรรมนั้นๆ รวมทั้งการมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ควรมีการประเมินผลงานฝ่ายจัดการและคณะกรรมการเองและจัดทำจรรยาบรรณของกรรมการผู้บริหาร และพนักงานด้วยกระบวนการสรรหาคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจะทำให้องค์กรเกิดความก้าวหน้าต้องอาศัยหลักธรรมาภิบาลเป็นฐานในการดำเนินการขององค์กร

ด้านความโปร่งใส จากการศึกษาพบว่าในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีความโปร่งใส ในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล ใช้หลักความโปร่งใสในการจัดทำแผน การจัดองค์กร การจัดการบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ได้มีการจัดตั้งหน่วยบริการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกจากสื่อต่างๆ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่มีความเป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจ มีการเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยผ่านประชาคมหมู่บ้านและการประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการของหน่วยงานต่างๆ ตรงข้ามกับผลการวิจัยของ สอดคล้องกับ นกคณ บุญมา (2541) ที่ได้วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการ

บริหารส่วนใหญ่ขาดความพร้อมในด้านการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความเข้าใจถูกต้องในกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ของทางราชการ ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีแนวโน้มว่ามีการช่วยเหลือกันในกลุ่มพรรคพวกและการอุปถัมภ์กันภายในกลุ่มเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลในทางที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นปัญหาในเรื่องของความโปร่งใส ดังนั้นการแก้ปัญหาก็ควรแก้ไขที่ความเข้าใจของพนักงานและความโปร่งใสในการทำงาน

ด้านหลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษาพบว่าในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนแกว้นั้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการมีส่วนร่วม ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้/เสนอความเห็น และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน เสนอความเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภาฯ เพื่อกำหนดนโยบาย ออกระเบียบและข้อบังคับตำบลการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม มีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชนหรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเข้าเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผล และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณประจำปีหรือการบริหารจัดการอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนติดตามตรวจสอบแผนงานหรือโครงการต่างๆ และการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าถูกต้องโปร่งใสและเกิดประโยชน์ มีการนำโครงการหรือข้อเสนอจากการประชุมประชาคมหรือแผนชุมชนไปดำเนินการปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนเสนอปัญหาและความต้องการสอดคล้องกับ วัฒนธรรม (2547) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความพร้อมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จะเห็นได้ว่าการแก้ปัญหาก็ควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ควรสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลและผู้นำควรจะมีการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลอีกครั้ง และควรให้อิสระในการบริหารงานแก่องค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น

ด้านหลักความรับผิดชอบ จากการศึกษาพบว่าในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความรับผิดชอบ ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานโดยการวางกรอบความรับผิดชอบให้มีขอบเขตที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งระบบงาน มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการบริหารงานคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประชาชนโดยรวม เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มีความรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานของตน พร้อมทั้งจะถูกตรวจสอบและชี้แจงเหตุผลในการกระทำของตน มีการจัดการแก้ไขพฤติกรรมการทำงานที่มีปัญหา มีการวางระบบการรับเรื่องราวร้องทุกข์ปัญหาต่างๆและแจ้งผลอย่างเป็นระบบ ง่ายต่อการร้องเรียน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีความรับผิดชอบต่อผลการบริหารและการตัดสินใจของตน พร้อมชี้แจงและยอมรับที่จะถูกตรวจสอบในการกระทำของตน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ ตรงข้ามกับผลการวิจัยของอรพินท์ สฟโชคชัยและคณะ (2543) ที่ได้วิจัยแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในระดับตำบลและหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาธรรมาภิบาลระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เริ่มตั้งแต่กระบวนการสร้างความเข้าใจ การกำหนดแนวทางและรูปแบบ การทดลองปฏิบัติ สิ้นสุดที่การทบทวนและสรุปบทเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลชมพู เลือกประยุกต์หลักธรรมาภิบาล ในเรื่องหลักความรับผิดชอบและหลักคุณธรรมยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก 2 หลักนี้เป็นเรื่องนามธรรมที่ต้องใช้การรณรงค์และการสร้างจิตสำนึกสำหรับการศึกษา โดยในโครงการนี้ยังไม่สามารถสร้างเป็นกลไกในการบริหารจัดการได้เนืองด้วยเป็นเรื่องระยะยาวและโครงการมีข้อจำกัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ได้มีการให้ความสำคัญกับเรื่องความโปร่งใสในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ที่เริ่มนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้กับองค์กร

ด้านหลักความคุ้มค่า จากการศึกษาพบว่าในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความคุ้มค่า ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีการเพิ่มความสามารถในการบริหารเพิ่มผลผลิตของงานในทางบวกให้เกิดความคุ้มค่ากับต้นทุน และประโยชน์ที่ได้รับ และการประหยัดทรัพยากรอย่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด รณรงค์ให้ประชาชนประหยัดทรัพยากรยึดแนวพระราชดำริใช้แบบประมาณแผ่นดินอย่างคุ้มค่า และจัดสรรตำแหน่งบุคลากรอย่างเหมาะสมสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การบริหารงานด้วยหลักความคุ้มค่า โดยผู้บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ทำในสิ่งที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์

กับประชาชนส่วนรวม มีการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานเต็มที่ มีการดำเนินงานต่างๆ จัดการดูแลถนน สิ่งปลูกสร้าง แหล่งน้ำ อย่างรวดเร็วและอย่างดี การจัดทำโครงการต่างๆ และใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างประหยัด คำนึงค่าไม่ฟุ่มเฟือยตรงกับความต้องการของประชาชนหรือชุมชนมีการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนหรือชุมชนเกี่ยวกับการทำงาน การบริหารงาน ตลอดจนนำข้อบกพร่อง ข้อเสนอแนะของประชาชนมาปรับปรุงแก้ไข มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและบัญชี และรายงานผลการตรวจสอบ สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (2542) ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล ตามหลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรงค์ให้คนไทย มีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์

ทัศนะของประชาชนต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

ทัศนะของบุคลากรและประชาชนที่มีต่อกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วยอมรับถึงการถึงความพึงพอใจต่อการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว และเป็นการสะท้อนสิ่งที่บุคลากรและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ได้สัมผัส และรับรู้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ด้านการวางแผน

การนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักหรือแนวทางในการวางแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ได้ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีประสิทธิภาพในการจัดทำแผน ตลอดจนทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ซึ่งจากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนา สามปี แผนปฏิบัติการและแผนบริหารงานของส่วนงานต่างๆ ตามหลักนิติธรรม โดยยึดหลักกฎหมายระเบียบข้อบังคับของกรมส่งเสริมกระทรวงมหาดไทย โดยมีการวางแผนด้วยความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา โครงการและกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนาส่วนมากจะเกิดจากปัญหาและความ

ต้องการของประชาชน โดยผ่านเวทีประชาชนทั้งระดับหมู่บ้านและตำบลมีกระบวนการจัดทำแผน และการตรวจสอบ ในการจัดทำแผนพัฒนาและการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจตรวจสอบติดตามประเมินผล โครงการที่อยู่ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ตลอดจนการประชุมสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนา มีการจัดทำ แผนพัฒนาที่มุ่งเน้นตามหลักคุณธรรม ในการจัดทำแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว มุ่งประโยชน์แก่ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ อย่างทั่วถึงมีความเป็นธรรมและเสมอภาคโดยไม่เอื้อ ประโยชน์ต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา ส่วนมากจะเกิดจากความต้องการ และเป็นที่ยังพอใจของประชาชน มีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากร และงบประมาณอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน มีการวางแผนบริหารตามหลักธรร มาภิบาล มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึง พอใจ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้นเกิดการพัฒนาในแง่ของการจัดทำแผนที่มี ประสิทธิภาพขึ้น และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด โดยสามารถวัดได้จาก การสะท้อนความคิดเห็นต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับกับ การศึกษาของสุภัทราศ จริยเวชวัฒนา (2547) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารจัดการ เทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉางมี ความเสมอภาคและการกระจายพัฒนาอย่างทั่วถึง ไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการ ชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนา และในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการต่างๆ ส่วนใหญ่มี ความเปิดเผยตรงไปตรงมา และการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น เป็นไปตามหลักการวางแผนตามความหมายของ พงษ์ศักดิ์ ปัญญาพรผล (2551: 64-72) กล่าวถึง การ วางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้เป็นการล่วงหน้า โดย เกี่ยวกับการคาดการณ์ (Forecasting) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Objective) การพัฒนากลวิธี (Develop strategies) ในการวางแผน ซึ่งต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้น ไว้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน

ด้านการจัดการองค์กร

การนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักหรือแนวทางในการจัดการองค์กรของ องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดการ องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เห็นได้จากการมีการจัดโครงสร้างและระบบการทำงานครบ ทุกส่วนงานที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชนมีการ

กำหนดนโยบายไม่ขัดต่อกฎหมายในการบริหารราชการ มีการปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีการสร้างค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กรมีการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้รับการพัฒนา มีการแบ่งแยกอำนาจการบริหารอำนาจนิติบัญญัติและบทบาทหน้าที่ของฝ่ายประจำอย่างชัดเจนมีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ตลอดจนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างตรงไปตรงมา เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นรูปธรรม มีการปรับปรุงการทำงานหรือระบบงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการประชาชน และผู้บริหาร มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการเพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุล ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนการจัดการองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแก้วที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในสายตาของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแก้ว ซึ่งสอดคล้องกับ ชงชัย สันติวงษ์ (2537: 26) ที่ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า ภาระหน้าที่ของผู้นำของกลุ่ม ซึ่งจะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคน และวัสดุสามารถประสานเข้าด้วยกัน เพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้ และขณะเดียวกันจะต้องจัดการนำองค์การให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด

ด้านการบริหารจัดการบุคคล

การนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักหรือแนวทางในการบริหารจัดการบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแก้วนั้น ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแก้วมีการบริหารจัดการบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เห็นได้จากการที่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแก้วปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่มีความร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินงานกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อประโยชน์ของประชาชน เจ้าหน้าที่มีความรู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างถูกต้อง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถโดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชน เจ้าหน้าที่มีการเปิดเผยหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติงานหรือข้อมูลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทราบและสามารถติดตามการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยเพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า และลดเวลาในการทำงาน ซึ่งเป็นภาพสะท้อนการบริหารจัดการบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแก้วที่นำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนาและมีประสิทธิภาพมากขึ้นสอดคล้องกับกิตติพงษ์ อรุณพิพัฒน์ (2545) ศึกษาเรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการศึกษาเปรียบเทียบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเรื่อง การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 หลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2544 ของกระทรวงการคลัง พบว่าหลักเกณฑ์ไม่ได้มีความแตกต่างในสาระสำคัญมากนัก โดยเฉพาะเรื่องหลักความโปร่งใส หลักความซื่อสัตย์สุจริต หลักความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ และหลักความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีความแตกต่างบ้างเล็กน้อย เช่น บริษัทจดทะเบียนต้องดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น หรือผู้ลงทุนเป็นหลักสำคัญ แต่บริษัทจดทะเบียนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย โดยคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ และบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยที่กระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใส เพื่อให้คณะกรรมการนำหลักธรรมาภิบาลไปบริหารจัดการองค์กรนั้น เพื่อปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจหรือกิจกรรมนั้นๆ รวมทั้งการมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ควรมีการประเมินผลงานฝ่ายจัดการและคณะกรรมการเองและจัดทำจรรยาบรรณของกรรมการผู้บริหาร และพนักงานด้วยกระบวนการสรรหาคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการพิจารณา ควรเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และมีความเป็นอิสระเพื่อจะกำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายบริหารรัฐวิสาหกิจ ดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรายย่อย โดยหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจและดูแลผู้ถือหุ้น ต้องมีหลักธรรมาภิบาลทุกหน่วยและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ด้านการอำนวยการและการสั่งการ

การนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักหรือแนวทางในการอำนวยการและการสั่งการขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการอำนวยการและการสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เห็นได้จากการที่ผู้บริหารไม่แทรกแซงการทำงานของข้าราชการ พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารมีการสั่งการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรงไปตรงมา ผู้บริหารมีการสั่งการโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีการสั่งการให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย และ

ได้ประโยชน์ต่อการบริหารส่วนตำบลเหมือนกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ วิโรจน์ ธิตา (2546) ได้วิจัยเรื่องทัศนคติของนายอำเภอต่อปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบการทุจริตที่เกิดขึ้น ในองค์การบริหารส่วนตำบล งานวิจัยแสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ระหว่างนายอำเภอกับกำนันที่เคยเป็นประธานสภาตำบลและเคยเป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอดีตเป็นความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ทำให้การตรวจสอบการทุจริตที่ทำโดยนายอำเภอไม่ประสบผลสัมฤทธิ์ แม้ว่าต่อมามีปัจจัยเรื่องการยกฐานะสภาตำบลให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลและเรื่องกำหนดให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเป็นสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน จะมีผลทำให้ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์เปลี่ยนไป แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากอำเภอยังต้องพึ่งพางบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประโยชน์ในด้านการบริหารงานและด้านอื่นๆ ทำให้การตรวจสอบการทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำเนินการ โดยนายอำเภอยังคงไม่สามารถทำได้ อย่างเต็มที่และจริงจัง

ด้านการประสานงาน

การนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักหรือแนวทางในการประสานงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนกัน ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนกันมีการประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เห็นได้จากการเปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเครือข่ายชุมชน เช่น การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ฯลฯ โครงการและกิจกรรมต่างๆ ให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคคุ้มค่า มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการดำเนินกิจกรรมและโครงการตามระเบียบและขั้นตอนขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชัดเจน ฝ่ายบริหารสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนกันมีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี แม้จะอยู่ในกลุ่มการเมืองคนละฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับสิรินาถ นันทวัฒน์ภิรมย์ (2547: 37) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่มีบทบาทหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานอื่น ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน

การนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักหรือแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการรายงานผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เห็นได้จากผู้บริหารมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบรายงานผลการปฏิบัติงานต่อประชาชนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เปิดโอกาสให้ทุกคนทุกกลุ่ม องค์กร ร่วมประเมินผล ตรวจสอบโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติ มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย องค์การบริหารส่วนตำบลสัญจร ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร/การติดต่อสื่อสาร ทำงานด้วยโปร่งใส สามารถรายงานผลการปฏิบัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชน สามารถตอบข้อสงสัยได้ สอดคล้องกับธรรมาภิบาล (2546) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม พบว่า ความโปร่งใสของเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลาง และองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานเทศบาล 1) การเปิดเผยข้อมูล 2) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ 3) ความรับผิดชอบในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก 4) การให้ประชาชนติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานมีความแตกต่างกันคือเทศบาลได้ให้ประชาชนติดตาม ตรวจสอบการบริหารน้อยกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการงบประมาณ

การนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักหรือแนวทางในการจัดการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีการจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เห็นได้จากมีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด ในการจัดกิจกรรมและโครงการฯ คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทุกด้าน มีการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ไม่ถูกอิทธิพลทางการเมืองแทรกแซง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณประจำปี มีการเปิดเผยข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปี เปิดเผยให้ประชาชนทราบทั่วกัน มีการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ

เป็นไปเปรียบเทียบกฎเกณฑ์ และใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณจากประชาชน และองค์กรต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนภค บุญมา (2541) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่วางความพร้อมในด้านการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความเข้าใจถูกต้องในกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ของทางราชการ ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีแนวโน้มว่ามีการช่วยเหลือกันในกลุ่มพรรคพวกและการอุปถัมภ์กันภายในกลุ่มเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลในทางที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเนื่องจากภาษีรายได้ต่างๆ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจการจัดเก็บหรือได้รับส่วนแบ่งมาจากรัฐมีอยู่อย่างจำกัด และอำนาจในการจัดการด้านการคลังส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐเป็นหลัก และประการสุดท้ายพบว่า ระเบียบเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความชัดเจนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ไม่สามารถทำการกู้ยืมจากนิติบุคคลได้

แนวทางที่ทำให้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหาร ส่วนตำบลเหมืองแก้วทำให้เกิดผลสำเร็จ

การนำหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้นั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วเกิดความสำเร็จต่อองค์กร ในแง่ของการดำเนินงานขององค์กรที่ประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ได้รับความพึงพอใจจากประชาชนในตำบล และเกิดเอกภาพในการบริหารองค์กร ซึ่งในการจะทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วประสบความสำเร็จเช่นนี้ได้ ก็ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในองค์กร ไม่ว่าจะเป็น

ผู้บริหารที่ต้องมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล รู้จักความเป็นชุมชนของตนเอง มีการบริหารงานที่ทำด้วยความสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นผู้เปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสุดท้ายก็จะกลายเป็นเป็นผู้พาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วไปสู่ความสำเร็จในที่สุด

ฝ่ายสภาที่มีหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนไม่ว่าจะเป็นเรื่องความต้องการของชุมชน ปัญหา ความเดือดร้อนต่างๆ เสนอแก่ทางฝ่ายบริหาร เป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงาน

ของผู้บริหาร โดยทำงานอย่างเต็มที่และไม่เป็นเครื่องมือทางการเมืองของผู้บริหาร ยึดหลักผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ก็จะเป็นตัวสนับสนุนให้องค์กรประสบความสำเร็จในที่สุด

บุคลากร ที่ต้องมีความรับผิดชอบต่องานในบทบาทหน้าที่ของตน ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ และมีจิตใจที่พร้อมให้บริการแก่ประชาชน ก็จะเป็นตัวช่วยในการสนับสนุนให้องค์กรประสบความสำเร็จในที่สุด

เมื่อนำหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ส่งผลทำให้เกิดผลต่อชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา

มีการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน โดยในการทำกิจกรรมในชุมชนนั้นจะต้องมีการระดมความคิดเห็นจากคนในชุมชนอย่างทั่วถึง โดยมีตัวแทนจากทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นภาคประชาชนหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน ในการทำงานร่วมกัน สร้างความสามัคคีในชุมชน

ชุมชนจะมีการพัฒนาและสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีการจัดสรรงบประมาณที่เป็นประโยชน์เพื่อส่งเสริมให้กิจกรรมในชุมชนดำเนินไปได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการเรียนรู้อาชีพ ส่งเสริมการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนที่มีการศึกษาน้อยให้ได้เรียนสูงขึ้น โดยผ่านเครือข่าย กศน. ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รู้จักการประหยัดอดออม รักษาสภาพแวดล้อม ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ชุมชนเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

มีจิตสำนึกรักชุมชน การส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าของท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับชุมชนของตนเองผ่านกิจกรรมของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วนั้น จะทำให้เกิดความสามัคคี เกิดการสร้างเครือข่าย เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และจะทำให้ทุกคนในชุมชนมีจิตสำนึกที่ดีร่วมกันในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ประชาชนทุกคนจะตระหนักและจะมีจิตสำนึกรักชุมชนของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว ยังมีจุดบกพร่องบางประการ จึงได้นำเสนอเป็นข้อเสนอแนะการพัฒนาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมตั้งแต่ระดับนโยบายไปสู่ระดับปฏิบัติในท้องถิ่น ตลอดจนการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การพัฒนาและการใช้นโยบาย ควรมีการกำหนดนโยบายและระเบียบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้การพัฒนาเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของท้องถิ่น และขั้นตอนการปฏิบัติงานต้องมีความชัดเจนและคล่องตัว

2. ในการดำเนินการในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาของตำบลนั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ต้องทำบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนและประชาชนสามารถเข้ามาตรวจสอบได้ ซึ่งในส่วนนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วได้ดำเนินการมาได้ดีในระดับหนึ่งแล้ว แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน จึงทำให้ประชาชนบางส่วนไม่สามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้ ดังนั้น ในการดำเนินการเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาของตำบลนั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องควรพัฒนาในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนทุกคนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ควรพัฒนาทรัพยากรบุคคลในระดับพื้นที่ให้มีศักยภาพโดยการสร้างแรงจูงใจ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความคิด และทักษะความรู้ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรที่ควรพัฒนา ประกอบไปด้วย

1. เจ้าหน้าที่ ควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรับผิดชอบ ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วม เทคนิคการบริหารจัดการและความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยการสนับสนุนให้ทุนการศึกษา การอบรมศึกษาดูงาน รวมถึงระบบความก้าวหน้าในอาชีพ ความมั่นคงในระบบเงินเดือน ค่าตอบแทนสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม เพราะสื่อบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ยังมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนามากกว่าสื่ออื่นๆ นอกจากนี้ยังช่วยแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการที่ไม่ถูกต้องหรือ มีความรู้ไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

2. การพัฒนาเทคโนโลยี ควรพัฒนาเทคโนโลยีให้เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในระบบสารสนเทศ ระบบการทำงานภายในองค์กร ระบบเครือข่าย อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และบุคลากรด้านสารสนเทศให้มีความครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย น่าเชื่อถือ เป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสารแก่ประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่หรือควรมีส่วนร่วมอย่างไรในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของตนเอง นอกจากนี้ควรจัดให้มีแหล่งความรู้เกี่ยวกับ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่น มีการณรงค์หรือกระตุ้นให้มีความสนใจอยากเรียนรู้ที่เยาวชนและประชาชนสามารถหาข้อมูลเรื่องต่างๆ ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความผูกพันอันนำไปสู่การเกิดความรักในท้องถิ่นและมีความรู้สึกรักอยากเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริงต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่องนี้ให้กว้างยิ่งขึ้น ทั้งขอบเขตการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เช่น การใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือข้าราชการของหน่วยงานราชการจากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อทราบถึงแนวคิด รวมทั้งกลยุทธ์การส่งเสริมที่เหมาะสมสำหรับแต่ละพื้นที่ เพราะสภาพพื้นที่ในการดำเนินงานมีความแตกต่างกัน

2. ควรวิจัยด้านอิทธิพลการเมืองในท้องถิ่นที่มีผลกระทบเพื่อเป็นแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์และการวางแผน

3. ควรวิจัยเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมที่เหมาะสมในแต่ละสภาพพื้นที่ ความยั่งยืนของวิธีการ คุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งการวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

4. ควรวิจัยเชิงประเมินผลการส่งเสริมในสภาพพื้นที่ในการดำเนินงานที่ต่างกัน

บรรณานุกรม

- กิตติพงศ์ อรุณพิพัฒน์. 2545. “หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันพระปกเกล้า.
- โกวิท พวงงาม. 2544. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- จิรพรรณ คำออน. 2547. “ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่”. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. 2518. การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์เนชั่นดิงเซ็นเตอร์ จำกัด.
- ณงค์ แสงแก้ว. 2550. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ตามหลักธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ดุลา ไชยเศรษฐ. 2543. กลยุทธ์ในการทุจริตการจัดซื้อและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข: ศึกษาเฉพาะในเขตภาคเหนือ. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เตือนใจ ฤทธิจักร. 2550. ธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525. ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: อนงค์ศิลป์การพิมพ์.
- นพพล สุรนักกรินทร์. 2547. การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภค บัญญา. 2541. ปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- นกรินทร์ เมฆไตรรัตน์. 2547. สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทยหมวดแนวคิดพื้นฐาน: รัฐบาลกับการปกครองท้องถิ่น. สถาบันพระปกเกล้า. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมดาเพรส.
- ชนิตา จิตติภากร. 2546. การศึกษาเปรียบเทียบความโปร่งใสการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2537. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนวุฒิ ดั่งหังขึ้น. 2545. การตรวจสอบการคลังส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีรพล จอมเล็ก. 2548. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรยุทธ บุญมี. 2541. ธรรมนูญแห่งชาติดุทธศาสตร์สู่หายนะประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542. การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- บรรจบ เนียมมณี. 2523. หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- เบญจวรรณ วันดีศรี. 2549. การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2526. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2535. การปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประพันธ์ แก้วเก้. 2549. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML): กรณีศึกษาถึงอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. 2526. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประเวศ วะสี. 2546. ธรรมาภิบาลกับการคอร์รัปชันในสังคมไทย. กรุงเทพฯ. มูลนิธิวิถีธรรม.
- ประเวศ วะสี. 2536. การศึกษาชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น: ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

ปิยาภรณ์ ผลหาญ. 2544. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540. [ระบบออนไลน์].

[http:// www. Dit.dru.ac.th](http://www.Dit.dru.ac.th). (10 มกราคม 2557).

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล. 2551. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏนครปฐม.

พระมหาณรงค์ เชื้อบัวเย็น. 2554. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ; กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น.

พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ สุภวัฒนากร วงศ์ธนาวิสุ. 2546. การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น: โรงพิมพ์พระธรรมจันทร์.

ภานุ ลวกุล. 2545. รูปแบบและวิธีการรองรับชั้นในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

มนตรี กนกาวรี. (2549). รัฐธรรมนูญกับการสร้างธรรมรัฐในองค์กรอิสระ.รวมบทความทางวิชาการ ของศาลรัฐธรรมนูญ ข้อที่3 ศาลรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาล.

มนฤดี งามสมโตด. 2546. แนวคิดธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจไทย ศึกษาจากความคิดเห็นของพนักงานการรถไฟฟ้านครหลวงแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มลิ ใจมุง. 2544. ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ลิขิต ชีรเวทิน. 2543. การเมืองการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วสันต์ เหลืองประภัสร์ และมารุต วันทนากร. 2547. การจัดการภาครัฐแนวใหม่กับการบริหารการปกครองในระบอบประชาธิปไตย: สองกระแสความคิดในการบริหารงานภาครัฐ ถูกค้าหรือพลเมือง. กรุงเทพฯ: รัฐศาสตร์สาร.

วสันต์ สุวรรณ. 2547. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ้อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วรรณ ประชิตวัตติ. 2541. การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี. [ระบบออนไลน์] <http://www.Dit.dru.ac.th>. (10 มกราคม 2557).
- วิโรจน์ ชิตา. 2546. ทักษะของนายอำเภอต่อปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบการทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบล. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิรินาถ นันทวัฒน์ภิรมย์. 2547. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอเมืองลำพูน. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2545. ทฤษฎีองค์การ : ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สมคิด บางโม. 2545. เทคนิคการฝึกอบรมและการประเมินผล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- सानิตย์ บุญชู. 2527. การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สินธุ์ กิตติยาคม. 2544. ปัญหาการคอรัปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดระยอง. ชลบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิริพัฒน์ ลากจิตร. 2550. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริพร ศิระบุชา และ เพ็ญพิชญา บรรหาร. 2552. หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัย มหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์และสมาน รังสีโยกฤษฎ์. 2536. หลักการบริหารเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ก.พ.
- สุภางค์ จันทวานิช. 2548. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา. 2547. การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง จังหวัดชลบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542). คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี,ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ
บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กองกลาง สำนักงาน ก.พ..

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. พ.ศ. 2550. ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. การบริหาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อุทัย หิรัญโต. 2523. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

อรพินท์ สฟโชคชัยและคณะ. 2543. แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการ
บริหารงานส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว. 2554. แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555 – 2557). เชียงใหม่:
องค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

- 1.แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาค้นคว้าอิสระ
- 2.ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน/กิจกรรมใดๆ ของท่านหรือ

องค์กร

ที่ท่านปฏิบัติหน้าที่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ ระบุ.....ปี

3. การศึกษา

- () ประถมศึกษา
- () มัธยมศึกษาตอนต้น
- () มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
- () อนุปริญญา
- () ปริญญาตรี
- () ปริญญาโท หรือสูงกว่า โปรดระบุ.....

**ตอนที่ 2 กระบวนการบริหารและการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
เหมืองแก้ว**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (/) ที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับการบริหารจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การวางแผน					
1.อบต.เหมืองแก้วมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนา แผนพัฒนา สามปี แผนปฏิบัติการและ แผนบริหารงานของส่วนงานต่างๆ ตามหลักนิติ ธรรมโดยยึดหลักกฎหมายระเบียบข้อบังคับของ กรมส่งเสริมกระทรวงมหาดไทยมากน้อยเพียงใด					
2.อบต.เหมืองแก้ว มีการจัดทำแผนพัฒนาที่มุ่งเน้น ตามหลักคุณธรรม โดยมุ่งประโยชน์แก่ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง มีความเป็นธรรม และเสมอภาคโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มใดกลุ่ม หนึ่งโครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาส่วนมากจะ เกิดจากความต้องการของประชาชนเป็นที่พอใจ ของประชาชนมากน้อยเพียงใด					
3.อบต.เหมืองแก้วมีการวางแผนด้วย ความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อย่างตรงไปตรงมา โครงการและกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนาส่วนมาก จะเกิดจากปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยผ่านเวทีประชาชนทั้งระดับหมู่บ้านและตำบล มีกระบวนการจัดทำแผนและ การตรวจสอบมาก น้อยเพียงใด					

ประเด็นคำถาม	ระดับการบริหารจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.ในการจัดทำแผนพัฒนาและการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีของ อบต.เหมืองแก้ว มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจตรวจสอบติดตาม ประเมินผล โครงการที่อยู่ในแผนพัฒนา อบต.เหมืองแก้ว ตลอดจนการประชุมสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนา มากน้อยเพียงใด					
5.อบต.เหมืองแก้ว มีการวางแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามที่ได้สัญญาไว้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ มากน้อยเพียงใด					
6.อบต.เหมืองแก้ว มีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน มากน้อยเพียงใด					
การจัดการองค์กร					
7.อบต.เหมืองแก้ว มีการจัดโครงสร้างและระบบการทำงานครบทุกส่วนงาน ที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน มีการกำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายในการบริหารราชการ มีการปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น					
8.อบต.เหมืองแก้วมีการสร้างค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กรมีการอบรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้รับการพัฒนามากน้อยเพียงใด					

ประเด็นคำถาม	ระดับการบริหารจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.อบต.เหมืองแก้วมีการแบ่งแยกอำนาจ การบริหาร อำนาจนิติบัญญัติและบทบาทอำนาจหน้าที่ของ ฝ่ายประจำ(พนักงานส่วนตำบล)อย่างชัดเจนมีการ ทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ตลอดจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างตรงไปตรงมามาก น้อยเพียงใด					
10.อบต.เหมืองแก้วเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่าย ประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กร ในชุมชน เข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาอบต. อย่างเป็นรูปธรรม มากน้อยเพียงใด					
11.ผู้บริหาร มีการตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบ ถ่วงดุล มากน้อย เพียงใด					
12.อบต.เหมืองแก้ว มีการปรับปรุงการทำงานหรือ ระบบงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการ ให้บริการประชาชน มากน้อยเพียงใด					
การบริหารจัดการเจ้าหน้าที่					
13.เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีความรู้เรื่องกฎหมาย และ ระเบียบข้อบังคับของ อบต. สามารถให้บริการ ประชาชนได้อย่างถูกต้อง มากน้อยเพียงใด					
14.เจ้าหน้าที่ (บุคลากร)ของ อบต.เหมืองแก้ว ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการ ประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน มากน้อย เพียงใด					
15.เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีการเปิดเผยหลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติงานหรือข้อมูลการ ปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง					

ประเด็นคำถาม	ระดับการบริหารจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ได้ทราบและสามารถติดตามการดำเนินงาน ได้ มากน้อยเพียงใด					
16.เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) มีความร่วมแรงร่วมใจใน การดำเนินกิจกรรมของ อบต. เพื่อประโยชน์ของ ประชาชน มากน้อยเพียงใด					
17.เจ้าหน้าที่(บุคลากร)ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์ ของทางราชการและประชาชนมากน้อยเพียงใด					
18.เจ้าหน้าที่ (บุคลากร) ปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือ ที่ทันสมัยมาช่วยเพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า และลดเวลาในการทำงาน มากน้อยเพียงใด					
การวินิจฉัยสั่งการ					
19.ผู้บริหารมีการสั่งการโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและ บริหารราชการของ อบต.ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ มากน้อยเพียงใด					
20.ผู้บริหารไม่แทรกแซงการทำงานของข้าราชการ ประจำ /พนักงานส่วนตำบล ของ อบต. อย่างไร					
21.ผู้บริหารมีการสั่งการ/มอบหมายงานให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างตรงไปตรงมา มากน้อย เพียงใด					
22.ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงานส่วน ตำบล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหาร จัดการ มากน้อยเพียงใด					
23.ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุ ความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถ มากน้อย เพียงใด					

ประเด็นคำถาม	ระดับการบริหารจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24.ผู้บริหาร มีการสั่งการให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของ อบต.อย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย และได้ประโยชน์ มากน้อยเพียงใด					
การประสานงาน					
25.อบต.เหมืองแก้ว มีการดำเนินกิจกรรมและโครงการตามระเบียบและขั้นตอนของ อบต. มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชัดเจน มากน้อยเพียงใด					
26.อบต.เหมืองแก้ว ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเครือข่ายชุมชน เช่น การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ฯลฯ มากน้อยเพียงใด					
27.อบต.เหมืองแก้ว เปิดโอกาสให้ประชาชน รับทราบข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ มากน้อยเพียงใด					
28.อบต.เหมืองแก้ว มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มากน้อยเพียงใด					
29.ฝ่ายบริหาร สมาชิก อบต. และเจ้าหน้าที่ของ อบต.เหมืองแก้ว มีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี แม้จะอยู่ในกลุ่มการเมืองคนละฝ่าย มากน้อยเพียงใด					

ประเด็นคำถาม	ระดับการบริหารจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
30. โครงการและกิจกรรมต่างๆ ให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเสมอภาค คุ่มค่า มากน้อยเพียงใด					
การรายงาน					
31. ผู้บริหาร มีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการแถลงนโยบายต่อสภาอบต. มากน้อยเพียงใด					
32. อบต.เหมืองแก้ว มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, อบต. สัญจร, ประกาศอบต. มากน้อยเพียงใด					
33. อบต.เหมืองแก้ว ทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภาอบต. และประชาชน สามารถตอบข้อสงสัยได้เพียงใด					
34. อบต.เหมืองแก้ว เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่ม องค์กร ร่วมประเมินผล/ตรวจสอบโครงการที่ อบต. ปฏิบัติ มากน้อยเพียงใด					
35. อบต.เหมืองแก้ว มีเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อประชาชนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ มากน้อยเพียงใด					
36. อบต.เหมืองแก้ว มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ประโยชน์ ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน/ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร/การติดต่อสื่อสารมากน้อยเพียงใด					
การจัดทำงบประมาณ					
37. อบต.เหมืองแก้ว มีการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นไประเบียบกฎเกณฑ์					

ประเด็นคำถาม	ระดับการบริหารจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
และใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด					
38.อบต.เหมืองแก้ว มีการปิดประกาศข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เปิดเผยให้ประชาชนทราบทั่วกัน มากน้อยเพียงใด					
39.อบต.เหมืองแก้ว มีการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ไม่ถูกอิทธิพลทางการเมืองแทรกแซง มากน้อยเพียงใด					
40.อบต.เหมืองแก้ว มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณประจำปี มากน้อยเพียงใด					
41.อบต.เหมืองแก้ว เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณจากประชาชน และองค์กรต่างๆ มากน้อยเพียงใด					
42.อบต.เหมืองแก้ว มีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด ในการจัดกิจกรรมและโครงการฯ คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทุกด้าน มากน้อยเพียงใด					

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

คำชี้แจง โปรดเขียนความคิดเห็นของท่าน ในเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

1.ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีปัญหาด้านการวางแผนอย่างไรบ้าง และควรมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

2.ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีปัญหาด้านการจัดการองค์กรอย่างไรบ้าง และควรมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

3.ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วมีปัญหาด้านการบริหารจัดการเจ้าหน้าที่อย่างไรบ้าง และควรมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 เป้าหมายและความสำเร็จขององค์การส่วนตำบลเหมืองแก้วและชุมชน

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะของท่าน ในเรื่องเป้าหมายและความสำเร็จขององค์การส่วนตำบลเหมืองแก้วและชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว

เป้าหมายและความสำเร็จต่อองค์การส่วนตำบลเหมืองแก้ว

1. ทำให้เกิดความเข้มแข็งในด้านการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้วอย่างไร

ผู้บริหาร

ฝ่ายสภา

บุคลากร

โดยภาพรวม

อื่นๆ

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นายชนะพันธ์ ปิ่นปวงชนม์	
วัน เดือน ปี เกิด	19 สิงหาคม 2506	
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงใหม่	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2522	มัธยมศึกษาตอนต้น (มศ.3) โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ.2524	มัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ.5) โรงเรียนธรรมราชศึกษา จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ.2539	วิทยาศาสตรบัณฑิต(สุขศึกษา) สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2548-ปัจจุบัน	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว จังหวัดเชียงใหม่